

Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Długosza w Nowej Brzeźnicy

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII Z RELIGII KLASY IV-VII

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

1. Ocenianie z religii

- Ocenianie ucznia z religii odbywa się zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 12 ust.2. ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943, 1954, 1985 i 2169 oraz z 2017 r. poz. 60 i 949)
- Nauczanie religii odbywa się na podstawie programów opracowanych i zatwierdzonych przez właściwe władze kościołów i przedstawionych Ministrowi Edukacji Narodowej do wiadomości. Te same zasady stosuje się w odniesieniu do podręczników do religii.
- We wrześniu każdego roku szkolnego rodzice (prawni opiekunowie) uczniów oddziałów pierwszych w danym cyklu edukacyjnym deklarują pisemnie wolę uczestnictwa dziecka w zajęciach religii. Oświadczenie to może być zmienione.
- Uczeń, którego rodzice (prawni opiekunowie) zadeklarowali wolę uczestniczenia w zajęciach religii, zobowiązany jest do regularnego uczestnictwa w tych zajęciach oraz usprawiedliwienia ewentualnych nieobecności u wychowawcy oddziału.
- W ocenianiu z religii obowiązują poniższe zasady: obiektywność – zastosowanie jednolitych norm i kryteriów oceniania; jawność – podawanie na bieżąco wyników pracy ucznia instruktywność – wskazanie na występujące braki; mobilizacja do dalszej pracy; umiejętność zastosowanie poznanych wiadomości w życiu; postawa.
- Kontrola i ocena z religii nie dotyczy wyłącznie sprawdzenia wiadomości, lecz także wartościowania umiejętności, postaw, zdolności twórczych, rozwoju zainteresowań, motywacji uczenia się, a głównie kształtowania cech charakteru, woli, odpowiedzialności za swoje czyny, dokładności, wytrwałości, pracowitości, kultury osobistej, zgodności postępowania z przyjętą wiarą. Przedmiot oceny z religii zawiera kryteria poznawcze, kształcące i wychowawcze.
- Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców opiekunów prawnych.
- Na wniosek ucznia lub jego rodziców opiekunów prawnych nauczyciel uzasadnia ustaloną ocenę w sposób określony w statucie szkoły. Na wniosek ucznia lub jego rodziców/opiekunów prawnych sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne są udostępniane do wglądu uczniowi lub jego rodzicom/opiekunom prawnym.
- Ocena roczna z religii liczona jest do średniej ocen.
- Ocena z religii nie ma wpływu na promocję ucznia do oddziału wyższego oraz ukończenia szkoły.

- Na każdej lekcji sprawdzane jest przygotowanie ucznia do zajęć. Uczeń może być w półroczu 2 razy nieprzygotowany do zajęć, z wyjątkiem zapowiedzianych prac kontrolnych. Fakt nieprzygotowania do lekcji uczeń musi zgłosić nauczycielowi przed lekcją. Nauczyciel odnotowuje ten fakt w dzienniku. Nie ma to wpływu na ocenę końcową. Zgłoszone przez ucznia nieprzygotowanie po wywołaniu do odpowiedzi pociąga za sobą wpisanie oceny niedostatecznej.
- Uczniowie klas czwartych w miesiącu wrześniu nie otrzymują ocen niedostatecznych.
- Szczegółowe warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego określa statut szkoły.

2. Sposoby sprawdzania i oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów

Elementy wchodzące w zakres oceny z religii:

- ilość i jakość prezentowanych wiadomości; zainteresowanie przedmiotem,
 - stosunek do przedmiotu,
 - pilność i systematyczność.
- **Sprawdziany i testy:** przeprowadzane po zakończeniu jednego działu tematycznego. Zapowiadane są z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem. Trwają od 20 do 45 minut i mogą być poprzedzone powtórzeniem wiadomości. Oceniane są w ciągu dwóch tygodni; oceny są jawne zarówno dla uczniów jak i rodziców; ocena niedostateczna poprawiana jest obowiązkowo po uprzednim wyznaczeniu terminu. Oceny ze sprawdzianów i testów wpisywane są do dziennika kolorem czerwonym.
 - **Odpowiedzi ustne:** obejmuje zakres programowy aktualnie realizowanego działu z ostatnich jednostek trzech lekcyjnych. Oceniając ją, nauczyciel bierze pod uwagę: zgodność wypowiedzi z postawionym pytaniem, prawidłowe posługiwanie się pojęciami, za wartość merytoryczną wypowiedzi, sposób formułowania wypowiedzi. Oceny z odpowiedzi ustnych wpisywane są do dziennika kolorem zielonym.
 - **Aktywność podczas lekcji:** oceniana za pomocą plusów i minusów; podstawą do wystawienia oceny bardzo dobrej jest uzyskanie trzech plusów, a niedostatecznej uzyskanie trzech minusów. Ocenia się takie formy jak: wykazywanie się wiedzą z omawianego zakresu podczas lekcji, przygotowanie materiałów na zajęcia, pomoc koleżeńska w zakresie treści nauczania. Aktywność podczas zajęć wpisywana jest do dziennika kolorem niebieskim.
 - **Praca domowa:** krótkoterminowa i długoterminowa, kontrolowana na bieżąco. Na każdej lekcji sprawdzane są ilościowo prace domowe, zaś jakościowo, w miarę potrzeb, nie rzadziej niż raz w semestrze. Ocena z pracy domowej wpisywana jest do dziennika kolorem czarnym.
 - **Modlitwy i pieśni:** ocena ze znajomości pieśni poznawanych na zajęciach i podstawowych prawd wiary zdobywana jest podczas odpowiedzi ustnej lub pisemnej. znajomość modlitw wpisywana jest do dziennika kolorem zielonym.
 - **Zeszyt ucznia:** sprawdzany podczas odpowiedzi i według decyzji nauczyciela. Co najmniej jeden raz w półroczu dokonywana jest kompleksowa ocena zeszytu. Sprawdzana jest kompletność notatek i tematów lekcji, prac domowych, estetyka i zaangażowanie ucznia w

prowadzenie zeszytu przedmiotowego. Uczeń nieobecny na zajęciach ma obowiązek uzupełnić braki w zeszycie przedmiotowym. Ocena za zeszyt ucznia wpisywana jest kolorem zielonym.

- **Praca dodatkowa ucznia:** obejmuje np.: przygotowanie do poszczególnych katechez, korzystanie z Pisma Świętego, podręcznika i innych materiałów katechetycznych; pomoc w przygotowaniu gazetki ściennej, zaangażowanie w przygotowanie uroczystości szkolnych o charakterze religijnym, udział w konkursach o tematyce religijnej, udział w zajęciach Koła Religijnego, współpraca ze wspólnotą parafialną (przynależność do scholii, Liturgicznej Służby Ołtarza, Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży itp.). Praca dodatkowa ucznia wpisywana jest do dziennika kolorem zielonym.

3. Zasady wystawiania i poprawiania ocen

Ocenianie obejmuje: ocenianie bieżące, śródroczne i końcoworoczne stosowane od klasy IV według następującej skali:

- stopień celujący - 6
- stopień bardzo dobry - 5
- stopień dobra - 4
- stopień dostateczna - 3
- stopień dopuszczający - 2
- stopień nie dostateczny - 1

Przy ocenie sprawdzianów i kartkówek stosuje się system punktowy z przeliczeniem sumy zdobytych punktów na stopnie wg następujących kryteriów:

- do 29% - stopień niedostateczny
- 30% - 49% - stopień dopuszczający
- 50% - 74% - stopień dostateczny
- 75% - 89% - stopień dobry
- 90% - 100% - stopień bardzo dobry

Ocena semestralna i końcoworoczna nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych

Poprawianie ocen:

- Każdy uczeń ma obowiązek poprawienia oceny niedostatecznej w terminie dwóch tygodni.
- Uczeń ma prawo do jednokrotnej próby poprawiania oceny niedostatecznej otrzymanej ze sprawdzianu.
- Nie istnieje możliwość poprawy na ocenę celującą
- Ocena z kartkówki, odpowiedzi ustanej, pracy domowej lub aktywności na lekcji nie podlega poprawie.
- Nauczyciel informuje ucznia o otrzymanej ocenie z bieżącej pracy bezpośrednio po jej wystawieniu.

- Rodzice/opiekunowie prawni mogą uzyskać szczegółowe informacje o wynikach i postępach w pracy ucznia podczas indywidualnych kontaktów z nauczycielem (według harmonogramu spotkań przyjętego przez szkołę).
- Uczniowie mogą uzupełnić braki w wiedzy i umiejętnościach, wynikające np. z nieobecności lub kłopotów ze zrozumieniem pewnej partii materiału drogą indywidualnych konsultacji z nauczycielem.

4. Ogólne kryteria oceniania

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, (i)
- b) odmawia wszelkiej współpracy, (i)
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- a) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- b) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- a) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- b) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- a) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- b) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- c) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające:

- a) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- b) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- c) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostolskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania tej klasy,
- c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

PRZEDMIOT OCENY	OCENA					
	celująca	bardzo dobra	dobra	dostateczna	dopuszczająca	niedostateczna
1. Cytaty z Pisma Świętego. Modlitwy, pieśni	<ul style="list-style-type: none"> •dokładna znajomość cytatu wraz ze znajomością źródła (np. Ewangelia św. Mateusza) 	<ul style="list-style-type: none"> •dokładna znajomość cytatów z lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> •przytoczenie sensu cytatu własnymi słowami 	<ul style="list-style-type: none"> •niezbyt dokładna znajomość sensu cytatu 	<ul style="list-style-type: none"> •skojarzenia z treścią cytatu 	<ul style="list-style-type: none"> •brak jakiegokolwiek znajomości cytatów
2. Zeszyt przedmiotowy (zeszyt ćwiczeń)	<ul style="list-style-type: none"> •wszystkie tematy •zapisy •prace domowe •staranne pismo •własne materiały •ilustracje itp. 	<ul style="list-style-type: none"> •starannie prowadzony •wszystkie tematy i notatki •prace domowe 	<ul style="list-style-type: none"> •zeszyt staranny •luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> •zeszyt czytelny •braki notatek, prac domowych (do 40% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> •pismo niestaranne •liczne luki w zapisach (do 70% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> •brak zeszytu
3. Prace domowe	<ul style="list-style-type: none"> •staranne wykonanie •treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach •dużo własnej inwencji •twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> •merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem •staranne •czytelne •rzeczowe 	<ul style="list-style-type: none"> •wskazują na zrozumienie tematu •niezbyt twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> •powiązane z tematem •niestaranne 	<ul style="list-style-type: none"> •widać próby wykonania pracy •na temat 	<ul style="list-style-type: none"> •praca nie na temat •brak rzeczowości w pracy •brak pracy
4. Testy i sprawdziany	<ul style="list-style-type: none"> •wszystkie polecenia wykonane poprawnie •rozwiązane też zadanie dodatkowe 	<ul style="list-style-type: none"> •75% spełnionych wymagań podstawowych (łatwe, praktyczne, przydatne życiowo, niezbędne) •75% spełnionych wymagań 	<ul style="list-style-type: none"> •75% zadań podstawowych •50% wymagań •rozszerzających 	<ul style="list-style-type: none"> •75% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych (bardzo łatwe i łatwe, niezbędne w dalszej 	<ul style="list-style-type: none"> •50% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych 	<ul style="list-style-type: none"> •poniżej 30% odpowiedzi dotyczących wiedzy podstawowej

		rozszerzających (bardzo trudne i trudne, teoretyczne, naukowe)		edukacji)		
5. Odpowiedzi ustne	<ul style="list-style-type: none"> • wiadomości zawarte w podręczniku i zeszytce uzupełnione wiedzą spoza programu • wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język • używanie pojęć 	<ul style="list-style-type: none"> • wiadomości z podręcznika i zeszytu prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem • odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyuczone na pamięć wiadomości • uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami • potrzebna pomoc nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> • wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć • odpowiedź niestaranna • częste pytania naprowadzające 	<ul style="list-style-type: none"> • słabe wiązanie faktów i wiadomości • chaos myślowy i słowny • odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy • dużo pytań pomocniczych 	<ul style="list-style-type: none"> • brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych
6. Aktywność	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji • korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie 	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń zawsze przygotowany do lekcji • często zgłasza się do odpowiedzi • wypowiada się poprawnie 	<ul style="list-style-type: none"> • stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy 	<ul style="list-style-type: none"> • mało aktywny na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> • niechętny udział w lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> • lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary
7. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne	<ul style="list-style-type: none"> • wiele razy pomaga w różnych pracach • pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, dużo własnej inicjatywy • aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (ministranci, oaza itp.) • reprezentuje szkołę (parafię) w konkursie przedmiotowym 	<ul style="list-style-type: none"> • starannie wykonuje powierzone przez katechetę lub zadania • przejawia postawę apostołską 	<ul style="list-style-type: none"> • niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie • uczestniczy w rekolekcjach szkolnych 			

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA Z RELIGII DLA KLASY IV

według podręcznika „Miejsca pełne BOGActw”

zgodnego z programem nauczania „Odkrywamy tajemnice Bożego świata” nr AZ-2-02/12 (30.05.2012)

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Wielki kosmos i moje podwórko	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia miejsca odwiedzone podczas wakacji - wymienia zjawiska i stworzenia, które obserwuje w przyrodzie - wie, że wszystko, co istnieje, jest dobre, bo pochodzi od Boga - wie, że Biblia zawiera słowo kochającego Boga, który stworzył świat - wyraża szacunek względem Biblii jako księgi o miłości Boga do człowieka - wymienia miejsca, w których czuje (czuł) się szczęśliwy - wymienia osoby, którym zawdzięcza swoje poczucie szczęścia - wie, że grzech niszczy przyjaźń człowieka z Bogiem - wie, że Bóg 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje przykłady obecności Boga w przyrodzie - rozpoznaje w pięknie przyrody stwórcze dzieło Boga - wie, że o stworzeniu świata dowiadujemy się z Biblii - określa znaczenie słowa „Biblia” - wyjaśnia, dlaczego Biblia jest księgą świętą - wie, że treść Starego Testamentu dotyczy wydarzeń od stworzenia świata i przygotowuje do narodzenia Pana Jezusa - zna treść biblijnego fragmentu o raju (Rdz 2,8-10.15) - podaje przykłady zachowań, które niszczą poczucie szczęścia - zna treść biblijnego opowiadania o grzechu pierwszych ludzi - własnymi słowami wypowiada treść Bożej obietnicy Rdz 3,14-15 - wie, że zapowiedź przyjscia Zbawiciela jest wyrazem miłości Boga do człowieka - zna czyny miłosierdzia co do duszy - pamięta i rozumie treść Mt 11,28 - wymienia najważniejsze obietnice Jezusa objawione św. M. Alacoque - wyraża pragnienie korzystania z 	<ul style="list-style-type: none"> - chętnie opowiada swoje wakacyjne wspomnienia - interpretuje proste teksty biblijne mówiące o stworzeniu - układa własną modlitwę dziękczynną za dzieło stworzenia - potrafi wyjaśnić, dlaczego pierwszą część Pisma Świętego nazywamy Starym Testamentem, a drugą Nowym Testamentem - wskazuje „dobre miejsca” w swoim otoczeniu - na podstawie tekstu biblijnego wyjaśnia, na czym polegało szczęście ludzi w raju - interpretuje biblijne opowiadanie o grzechu pierwszych ludzi - przeprasza Boga w modlitwie za swoje grzechy - interpretuje tekst Protoewangelii Rdz 3,14-15 - wyjaśnia, na czym polega zbawienie - umie zastosować czyny miłosierdzia w sytuacjach typowych 	<ul style="list-style-type: none"> - wypowiada modlitwę dziękczynną za napotkane piękno i doświadczone dobro - wyraża zainteresowanie tekstami biblijnymi - uzasadnia, że słowo Boże zawarte w Piśmie Świętym jest dla nas przewodnikiem na drodze do wiecznego szczęścia - uzasadnia, że warunkiem szczęścia jest otrzymywanie i okazywanie miłości - wyjaśnia, na czym polega zło każdego grzechu - umie zastosować czyny miłosierdzia w sytuacjach problemowych - definiuje pojęcia: cichy i pokorny, zadośćuczynienie, wynagrodzenie - wyjaśnia znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> - wyraża odpowiedzialną troskę o przyrodę.

	<p>poszukuje ludzi, którzy od Niego odeszli i pragnie ich zbawienia</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje zasady odprowadzania dziewięciu pierwszych piątków miesiąca - potrafi postugiwać się książeczką pierwszopiątkową (zaznaczyć pierwsze piątki kolejnych miesięcy) - potrafi modlić się na różańcu 	<p>obietnic Jezusa</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, że Matka Boża objawiała się w Fatimie co miesiąc od 13 V do 13 X 1917 r. - podaje imiona dzieci fatimskich i opowiada o ich spotkaniu z Maryją - rozpoznaje i opisuje figurę Matki Bożej Fatimskiej 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi określić, za co chce wynagrodzić Jezusowi, podejmując praktykę pierwszych piątków - podejmuje postanowienie korzystania w pierwsze piątki z sakramentu pokuty i Eucharystii i z zaangażowaniem je realizuje - omawia treść przesłania Matki Bożej w Fatimie - wyraża szacunek dla Matki Bożej, spełniając jej prośbę wypowiedzianą w Fatimie (chętnie modli się na różańcu) 	<p>modlitwy różańcowej w nawiązaniu do objawień fatimskich</p>	
<p>II. Szlak patriarchów</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia powody, z jakich ludzie zmieniają miejsce zamieszkania - uzasadnia, dlaczego Kanaan jest ziemią świętą - podaje powody osiedlania się Izraelitów w Egipcie - wie, że po śmierci Józefa Izraelici byli zmuszani do niewolniczej pracy i prosili Boga o pomoc - opowiada historię przejścia Izraelitów przez Morze Czerwone - charakteryzuje niebezpieczeństwa czyhające na pustyni - wyjaśnia znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia Boże obietnice dane Abrahamowi - wymienia potomków Abrahama (Izaak i Jakub, który miał 12 synów) - zna historię tworzenia się narodu izraelskiego (wybranego), - podaje przykłady ludzi z własnego regionu, którzy zasłużyli się dla dobra Ojczyzny - charakteryzuje rolę Józefa (syna Jakuba) na dworze faraona - wie, że Mojżesz był Izraelitą wychowanym na dworze faraona i że Bóg powierzył mu wyprowadzenie swego ludu z niewoli - wymienia zjawiska, którymi posłużył się Bóg, karząc Egipcjan - wymienia przejawy Bożej opieki nad Izraelitami podczas wędrówki przez pustynię (nakarmienie przepiórkami i manną, woda ze skały) 	<ul style="list-style-type: none"> - interpretuje obietnice, jakie Bóg dał Abrahamowi - charakteryzuje wartość ziemi Kanaan dla potomków Abrahama - charakteryzuje niewolniczą pracę Izraelitów w Egipcie - wyjaśnia, że Boża interwencja jest odpowiedzią na modlitwę Izraelitów - wyjaśnia znaczenie przejścia Izraelitów przez Morze Czerwone w ucieczce przed wojskiem faraona - opisuje reakcję Izraelitów na trudy wędrówki przez pustynię - uzasadnia, że każde z Bożych przykazań jest ważne i żadnego nie wolno lekceważyć - wyraża przekonanie, że dobro jest owocem przestrzegania 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje postawę Abrahama wobec Bożego słowa - wyjaśnia znaczenie zbudowania ołtarza dla Pana - dba o własny rozwój dla dobra Ojczyzny - wyjaśnia, dlaczego Izraelici w Egipcie stali się niewolnikami - sprzeciwia się wszelkiej krzywdzie i niesprawiedliwości - uzasadnia, że w sytuacji bez wyjścia Bóg znajduje rozwiązanie - wyraża gotowość pomocy innym w ich trudnych sytuacjach - charakteryzuje Boże 	

	<p>słowa „przykazanie” (to, co przykazane, nakazane) i wymienia Boże przykazania</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia miejsca, w których chrześcijanin doświadcza szczególnej bliskości Boga - wymienia powody, dla których ludzie odwiedzają cmentarze - wymienia ostateczne rzeczy człowieka - wymienia wartości, dla których ludzie gotowi są poświęcić własne życie - podaje przykłady ludzkich osądów oraz spraw rozstrzyganych w procesach sądowych - wie, że w okresie Adwentu przygotowujemy się na przyjście Zbawiciela - wie, co to są postanowienia adwentowe 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia sytuacje, w których powinien zwracać się do Boga z prośbą o pomoc - wie, że Bóg dał ludziom przykazania na górze Synaj i zobowiązał do ich przestrzegania - wie, że Namiot Spotkania, czyli Przybytek, był przenośną świątynią w obozie Izraelitów podczas ich wędrówki przez pustynię - wie, że w Namiocie Spotkania znajdowała się Arka Przymierza - złożona przenośna skrzynia, w której przechowywano tablice Bożych przykazań - wyjaśnia znaczenie sakramentu pokuty i pojednania dla chrześcijanina - wyjaśnia pojęcia: czyściec, niebo, piekło - wyjaśnia chrześcijańskie znaczenie dni 1 i 2 listopada - wyraża modlitewną troskę o zmarłych - wskazuje miejsca pamięci poświęcone bohaterom w swoim środowisku i kraju - uzasadnia, dlaczego oddajemy cześć bohaterom narodowym - na podstawie tekstu Mt 25,31-46 wymienia postawy i zachowania nagradzane przez Boga i te, które zasługują na potępienie - zna treść biblijnego fragmentu Iz 63,16b.19b; 64,4.7 - charakteryzuje postawę człowieka, który się nawraca 	<p>Bożych przykazań</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia niewierności Izraelitów wobec Boga pod górą Synaj - uzasadnia, dlaczego modlimy się przy grobach zmarłych - uzasadnia obowiązek troski o groby naszych bliskich, a także nieznanym nam zmarłym - uzasadnia, że miłość Ojczyzny oraz pamięć o jej bohaterach jest naszym obowiązkiem - wyraża szacunek dla miejsc pamięci o bohaterach - wyjaśnia różnice między sądem Bożym, a ludzkimi sądami - interpretuje tekst biblijny Iz 63,16b.19b; 64,4.7 jako wezwanie do nawrócenia i oczekiwania na przyjście Jezusa - podejmuje konkretne postanowienia przemiany życia 	<p>obietnice związane z wypełnianiem przykazań</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie Namiotu Spotkania dla Mojżesza i całego ludu izraelskiego (Mojżesz rozmawiał tam z Bogiem, prosząc Go o przebaczenie niewierności ludu) - wdraża w życie praktykę „namiotu spotkania”, starając się o jej systematyczność - wyraża szacunek dla zmarłych, dbając o ich groby - wyraża gotowość rezygnacji z tego, co przyjemne, na rzecz tego, co pożyteczne lub konieczne - charakteryzuje Bożą sprawiedliwość - stara się o powściągliwość w osądzaniu innych ludzi 	
--	--	--	--	--	--

<p>III. Ziemia Bożej obietnicy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wie, że Arka Przymierza była dla Izraelitów znakiem obecności Boga (przechowywano w niej tablice Bożych przykazań) - wie, że Bóg pomaga ludziom, gdy wypełniają Jego wolę - wie, że król Dawid pokonał wrogów Izraela i przeniósł Arkę Przymierza do Jerozolimy - podaje przykłady spraw w swoim życiu, o których powinien rozmawiać z Bogiem - uzasadnia potrzebę posiadania budowli (kościół), w których oddajemy cześć Bogu - wskazuje sposoby łagodzenia konfliktów między ludźmi - wie, że Bóg wychowuje swój lud również poprzez karcenie 	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada o przejściu Izraelitów przez Jordan - wskazuje przeszkody, jakie w swoim życiu może pokonać z Bożą pomocą - opowiada o zdobyciu Jerycha przez Izraelitów - wymienia ważne wydarzenia w dziejach Izraela po zajęciu ziemi Kanaan - wyjaśnia, na czym polega panowanie Boga w naszym życiu - wie, że świątynię w Jerozolimie wybudował Salomon - wskazuje, co zastąpiła świątynia i dlaczego - zna tekst biblijny mówiący o sercu chrześcijanina jako świątyni Ducha Świętego - wie, że 10 pokoleń Izraela zbuntowało się przeciw pokoleniu Judy - wie, że w wyniku podziału kraju powstały dwa państwa: Królestwo Judy i Królestwo Izraela - ceni zgodne współdziałanie w grupie koleżeńskiej - opowiada o wygnaniu babilońskim i powrocie Izraelitów z niewoli - wyjaśnia porównanie grzechu do niewoli, a nawrócenia do powrotu z niej 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie przekroczenia Jordanu w wędrówce do Ziemi Obiecanej (spełnienie Bożej obietnicy), - na podstawie tekstu biblijnego wyjaśnia, na czym polega burzenie duchowych murów (grzechu), - interpretuje ponoszone przez Izraelitów klęski w walkach z nieprzyjaciółmi jako Bożą karę za ich niewierności wobec Boga - wyjaśnia znaczenie wprowadzenia Arki Przymierza do Jerozolimy - charakteryzuje znaczenie świątyni dla narodu izraelskiego - wyjaśnia, dlaczego doszło do podziału królestwa izraelskiego - interpretuje niewolę babilońską jako skutek odwrócenia się Izraelitów od Boga 	<ul style="list-style-type: none"> - określa, w jaki sposób Bóg pomaga nam w pokonywaniu przeszkód spotykanych na drodze do nieba - prezentuje postawę sumiennosci, szacunku, dobroci w drodze do nieba - uzasadnia konieczność wypełniania woli Bożej w zdobywaniu cnót i kształtowaniu charakteru - uzasadnia wartość i potrzebę wypełniania woli Bożej - na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia, że serce chrześcijanina jest Bożą świątynią - uzasadnia, że brak porozumienia między ludźmi, szczególnie poczucie niesprawiedliwości, prowadzi do bolesnych podziałów - wyjaśnia porównanie grzechu do zniszczenia świątyni własnego serca, a nawrócenie do jej odbudowy 	<ul style="list-style-type: none"> - wyraża troskę o swój parafialny kościół oraz o świątynię swego serca - wyraża troskę o sprawiedliwość i zgodę, przyczyniając się do łagodzenia a konfliktów w swoim otoczeniu
---	---	--	--	---	--

<p>IV. Szlak Pana Jezusa (tematy 26-31)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wie, że dialog Maryi z Aniołem zawiera się w modlitwie „Anioł Pański” - wie, że mieszkająca w Ain Karim Elżbieta była krewną Maryi i spodziewała się dziecka - opisuje warunki w jakich narodził się Jezus - wie, że Jezus jest Synem Boga - urodzonym przez Maryję - wymienia członków Świętej Rodziny - wie, że św. Józef był opiekunem Jezusa - wymienia praktyki religijne, które są jego obowiązkiem - na podstawie tekstu Mt 3,13-17 opowiada o chrzcie Jezusa 	<ul style="list-style-type: none"> - wie, że w Nazarecie mieszkała Maryja i tam odwiedził ją Anioł Gabriel - mówi z pamięci modlitwę „Anioł Pański” - podaje motywy odwiedzin Maryi u Elżbiety - wie, że ze słów, jakimi Elżbieta pozdrowiła Maryję (wraz ze słowami Anioła), zbudowana jest modlitwa „Pozdrowienie Anielskie” - uzasadnia potrzebę częstego przystępowania do Komunii Świętej, łącząc tę praktykę z chętną pomocą bliźnim - wie, że Maryja z Józefem wyruszyli do Betlejem z powodu ogłoszonego spisu ludności - orientuje się w odległości między Nazaretem a Betlejem - wymienia miejsca pobytu Świętej Rodziny po ucieczce z Betlejem - określa swoje zadania w rodzinie - wie, że obowiązek pielgrzymowania do świątyni dotyczył Izraelitów od 13. roku życia - na podstawie tekstu biblijnego opowiada o pielgrzymce Świętej Rodziny do świątyni - wymienia, kto objawił się w czasie chrztu Jezusa - podaje datę i miejsce swojego chrztu 	<ul style="list-style-type: none"> - pokazuje na mapie Nazaret - w modlitwie „Anioł Pański” wskazuje słowa pochodzące z Pisma Świętego - wyraża gotowość dzielenia się wiadomością o bliskim przyjściu Zbawiciela - na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia pośpiech i radość Maryi wędrującej do Ain Karim - w tekście modlitwy „Pozdrowienie Anielskie” wskazuje słowa, którymi Elżbieta powitała Maryję - omawia okoliczności narodzenia Jezusa - wymienia osoby, które przyszły do Dzieciątka i oddały Mu pokłon - okazuje szacunek ubogim - wyjaśnia, na czym polegało życie ukryte Pana Jezusa - rzetelnie wypełnia obowiązki domowe i modli się za rodzinę - wyjaśnia różnicę między pielgrzymką a wycieczką - określa hierarchię wartości w swoim życiu - wyraża troskę o wypełnianie praktyk religijnych, uznając je za swój obowiązek - wyjaśnia, co to znaczy być dzieckiem Bożym - potrafi złożyć wyznanie wiary 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, że Bóg zapowiadając narodzenie Zbawiciela realizuje obietnicę Protoewangelii - wyjaśnia słowa modlitwy „Anioł Pański” - na podstawie mapy i fotografii charakteryzuje drogę między Nazaretem i Ain Karim - wyraża gotowość naśladowania Maryi w Jej służbie, chętnie pomaga innym - wyjaśnia, co oznaczał pokłon oddawany Jezusowi - podaje „sposoby uświęcania się w życiu rodzinnym” - wyjaśnia słowa Jezusa „Powiniennem być w tym, co należy do mego Ojca” - charakteryzuje dary otrzymane na chrzcie - wyraża wdzięczność za chrzest i związane z nim łaski 	
--	--	---	--	--	--

			według obrzędów chrztu – pokazuje na mapie Jordan		
IV. Szlak Pana Jezusa (tematy 32-39)	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że Jezus dużo się modlił, a góra była ulubionym miejscem Jego modlitwy – zna treść perykopy o uciszeniu burzy (Mk 4,35-41) – zna treść perykopy o uzdrowieniu sługi setnika – wie, że przed przyjęciem Najświętszego Sakramentu konieczne jest „uzdrowienie duszy” – zna treść perykopy o cudownym rozmnożeniu chleba (Łk 9,12-17) – wymienia sposoby poszanowania chleba – zna treść perykopy o przemienieniu Pana Jezusa – wyjaśnia pojęcie: błogosławiony – wymienia kilka wybranych błogosławieństw – zna treść perykopy o wskrzeszeniu Łazarza – wie, że Maryja przedstawiła się św. 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że modlitwą Jezus poprzedzał nauczanie tłumów i uzdrawianie chorych. – uzasadnia, że modlitwa pomaga w czynieniu dobra – określa, czym jest cud i opatrzność Boża – wie, że do prośby o cud potrzebna jest wiara – wyjaśnia, kim był setnik – powtarza z pamięci słowa setnika: „Panie, nie jestem godzien...” i podaje, w którym momencie Mszy Świętej je wypowiadamy – wie, że cudowne rozmnożenie chleba jest zapowiedzią Eucharystii – uzasadnia konieczność dzielenia się chlebem z głodnymi – prezentuje postawę szacunku wobec chleba – wymienia świadków i miejsce przemienienia Pana Jezusa – wie, że na górze Tabor Jezus objawił swą Boską chwałę – interpretuje jedno z ośmiu błogosławieństw – wymienia postawy niezbędne by zostać błogosławionym – wie, że rodzeństwo Łazarz, Marta i Maria byli przyjaciółmi Jezusa mieszkającymi w Betanii – wie, że wskrzeszenie Łazarza zapowiada zmartwychwstanie – zna historię objawień Matki Bożej w 	<ul style="list-style-type: none"> – na podstawie tekstu biblijnego (Łk 6,12-13.17-19) wyjaśnia, w jakim celu tłumy przychodziły do Jezusa – wyraża troskę o systematyczność osobistej modlitwy, uwzględniając ją w planie swojego dnia – interpretuje biblijną perykopę o uciszeniu burzy – na podstawie biblijnego tekstu uzasadnia, że cud jest owocem wiary – wyraża troskę o zdrowie swojej duszy przez codzienny rachunek sumienia i systematyczną spowiedź – interpretuje perykopę o cudownym rozmnożeniu chleba – uzasadnia potrzebę modlitwy i Eucharystii by stawać się coraz lepszym – sporządza plan przemiany życia – ilustruje plastycznie wybrane błogosławieństwo – interpretuje słowa Jezusa „Ja jestem zmartwychwstaniem...” – wskazuje na mapie Betanię – wyraża wiarę w zmartwychwstanie i życie wieczne, powierzając Jezusowi siebie oraz swoich bliskich zarówno żyjących, jak i zmarłych – wie, że w miejscu objawienia 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia religijne znaczenie góry i równiny w życiu chrześcijanina – potrafi odnieść pojęcie burzy do trudności życiowych – dostrzega obecność Jezusa w swoim życiu i zwraca się do Niego z prośbą o pomoc w sytuacji lęku – wyjaśnia, na czym polega zdrowie duszy i w jaki sposób powinniśmy o nie dbać – wyjaśnia związek rozmnożenia chleba z Eucharystią – wyraża sprzeciw wobec braku szacunku dla chleba – wyraża wrażliwość wobec głodu innych, dzieląc się swoim pożywieniem – wyjaśnia znaczenie Bożych słów wypowiedzianych podczas przemienienia 	<ul style="list-style-type: none"> – okazuje wrażliwość na ludzkie cierpienie, niosąc pomoc chorym i niepełnosprawnym oraz modląc się w ich intencji – świadomie podejmuje trud pokonywania życiowych problemów zgodnie z nauką Jezusa zawartą w błogosławieństwach

	Bernadecie słowami: „Jestem Niepokalanym Poczęciem” oraz wzywała do modlitwy i pokuty w intencji nawrócenia grzeszników	Lourdes – rozpoznaje figurę Niepokalanej z Lourdes	jest obecnie znane sanktuarium, do którego licznie pielgrzymują chorzy z całego świata i wielu z nich zostało cudownie uzdrowionych – wyraża szacunek wobec chorych i niepełnosprawnych oraz chętnie spieszy im z pomocą	Jezusa – przedstawia w scenie wybrane błogosławieństwo – wyjaśnia różnice między wskrzeszeniem i zmartwychwstaniem – wyjaśnia treść przesłania Matki Bożej z Lourdes	
V. Droga pokuty	– wie, że Środa Popielcowa rozpoczyna okres Wielkiego Postu – wyjaśnia znaczenie posypania głów popiołem – wymienia pokusy stawiane Jezusowi przez szatana – podaje, gdzie i kiedy zostały ustanowione sakramenty Eucharystii i kapłaństwa – wyraża szacunek wobec kapłanów – zna treść perykopy o modlitwie w Ogrójcu – opisuje proces Jezusa – wie, że Jezus niósł krzyż ulicami Jerozolimy – opowiada ostatnie	– zna treść biblijnego wezwania do nawrócenia i postu (Jl 2,12-13) – wykazuje chęć przemiany życia – uzasadnia konieczność modlitwy i wyrzeczenia w walce z pokusami – zna treść perykopy o ustanowieniu Eucharystii i kapłaństwa 1 Kor 11,23-27 – podaje nazwy miejsca modlitwy Jezusa – nazywa własne trudności podając je w intencji modlitwy – wymienia osoby biorące udział w procesie Jezusa – potrafi zająć właściwe stanowisko wobec oskarżycieli Jezusa – kieruje się prawdą i miłością w relacjach z innymi – wymienia najważniejsze wydarzenia oraz spotkane osoby podczas drogi krzyżowej Jezusa – wyjaśnia, dlaczego Jezus przyjął krzyż – zna treść perykopy o śmierci Jezusa (Łk 23,33-34.44-46)	– potrafi wskazać kilka dobrych czynów, które należy praktykować w Wielkim Poście – podejmuje zobowiązanie wyrzeczenia wielkopostnego – definiuje pojęcia: kuszenie, pokusa, post, wstrzeźliwość, szatan – wyjaśnia, jak rozumie opisane w perykopie pokusy – podejmuje wyrzeczenia w czasie Wielkiego Postu – powtarza z pamięci słowa konsekracji – uzasadnia, że Msza Święta jest pamiątką Ostatniej Wieczerzy – wyjaśnia, na czym polegało spełnienie przez Jezusa woli Ojca – wskazuje prawdziwe i fałszywe strony procesu Jezusa – wymienia stacje drogi krzyżowej – wyraża gotowość czynnego uczestnictwa w nabożeństwach drogi krzyżowej	– wyjaśnia, na czym polega nawrócenie i post – wymienia okresy roku liturgicznego, kiedy obowiązuje chrześcijanina post i wstrzeźliwość – charakteryzuje znaczenie sakramentów Eucharystii i kapłaństwa w życiu chrześcijańskim – modli się w intencji kapłanów – podejmuje próbę trudnej modlitwy Jezusa i uczy się wcielać ją w życie zwłaszcza w trudnych chwilach – uzasadnia, dlaczego prawda i miłość są podstawą	– wyraża sprzeciw wobec aktów poniżania krzyża, staje w obronie znaków wiary – chętnie uczestniczy w modlitewny m czuwaniu przy Grobie Pańskim

	wydarzenia przed śmiercią Jezusa – zna treść perykopy o złożeniu Jezusa do grobu (Mt 27,57-61)	– wyjaśnia znaczenie symboliki krzyża dla chrześcijanina – prezentuje postawę szacunku wobec krzyża jako znaku wiary i ofiary Chrystusa – wie, kim był Józef z Arymatei – opisuje postępowanie kobiet przy grobie Jezusa	– wyjaśnia, jakie znaczenie ma dla chrześcijan śmierć Jezusa na krzyżu – wyjaśnia sposób grzebania zmarłych w czasach Jezusa	życia chrześcijanina – upomina kolegów, którzy kłamią – potrafi odnieść wydarzenia drogi krzyżowej Jezusa do swoich „krzyży” – uzasadnia chrześcijańską tradycję czuwania przy grobie Pana Jezusa	
VI. Szlak nowego życia	– zna treść perykopy o pustym grobie (Mt 28,1-10) – wymienia główne części Mszy Świętej – wie, że podczas Mszy Świętej Chrystus rozmawia z nami i karmi nas swoim Ciałem – zna treść perykopy (J 20,19-23) – zna treść perykopy o wniebowstąpieniu Dz 1,8-12 – wie, że Jezus przed wniebowstąpieniem zobowiązał swych uczniów, by byli Jego świadkami „aż po krańce ziemi” – zna treść perykopy o uwięzieniu i uwolnieniu św. Piotra	– wie, że pusty grób Jezusa znajduje się w Jerozolimie i jest najważniejszym miejscem dla wszystkich chrześcijan, świadkiem zmartwychwstania – wyjaśnia, dlaczego chrześcijanie świętują niedzielę – zna treść perykopy o uczniach z Emaus – uzasadnia, dlaczego kapłani mają władzę odpuszczania grzechów – wyraża gotowość systematycznego korzystania z sakramentu pokuty – wymienia sposoby świadczenia o Jezusie – świadomie wypowiada prośbę o powtórne przyjście Jezusa zawartą w modlitwie „Ojcze nasz” – „Przyjdź Królestwo Twoje” – stara się sumiennie wykonywać swoje obowiązki szkolne i domowe – określa, na czym polega modlitwa wstawiennicza – określa potrzebę naśladowania	– uzasadnia, że uczestnictwo w niedzielnej Mszy Świętej jest wyznaniem wiary w zmartwychwstanie – wskazuje w perykopie dwa etapy rozpoznawania Chrystusa: rozmowę w drodze (wyjaśnianie Pism) i wspólny posiłek (łamanie chleba) w Emaus – mówi z pamięci słowa ustanowienia sakramentu pokuty i pojednania – na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia, że chrześcijanin powinien łączyć wypełnianie swych codziennych obowiązków z „patrzeniem w niebo”, czyli modlitwą i oczekiwaniem na powtórne przyjście Jezusa – dba o czystość serca jako wyraz tęsknoty i gotowości na spotkanie z Chrystusem. – wyjaśnia przyczynę uwięzienia św. Piotra	– odważnie wyznaje swoją wiarę w zmartwychwstałego Jezusa – na podstawie biblijnej perykopy uzasadnia, że do poznawania Chrystusa konieczne jest czytanie i wyjaśnianie Pisma Świętego oraz przystępowanie do Komunii Świętej – na podstawie biblijnej perykopy wyjaśnia związek sakramentu pokuty z pokojem i Duchem Świętym – przyczynia się do budowania pokoju w swoim środowisku – wyjaśnia rolę	

	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady współczesnych apostołów i misjonarzy - wymienia różne określenia nieba (dom Ojca, wieczne zbawienie, raj, życie wieczne z Bogiem) 	<p>Piotra w trwaniu przy Chrystusie</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia kraje, w których św. Paweł głosił Chrystusa - uzasadnia potrzebę włączenia się w realizację apostołowskiej misji - na podstawie tekstu biblijnego J 14,1-6 wyjaśnia rolę Chrystusa w naszej wędrówce do domu Ojca 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje trudności, z jakimi spotykał się św. Paweł w realizacji apostołowskiej misji - charakteryzuje pracę współczesnych misjonarzy - interpretuje życie chrześcijańskie jako wędrowanie do domu Ojca 	<p>Ducha Świętego w życiu chrześcijanina</p> <ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie formułuje modlitwę wstawienniczą - wyraża zainteresowanie pracą misjonarzy i podejmuje modlitwę w intencji misji - uzasadnia konieczność więzi z Chrystusem, aby osiągnąć niebo 	
VII. Szlak wiary	<ul style="list-style-type: none"> - wie, że przydrożne krzyże i kapliczki są wyrazem miłości do Boga, Jezusa, Maryi - rozróżnia pojęcia: wycieczka i pielgrzymka - wie, że do Częstochowy wędrują liczne grupy pielgrzymów - wie, że Łagiewniki wiążą się z osobą św. Faustyny oraz przesłaniem Bożego Miłosierdzia - wie, że Wadowice to rodzinne miasto papieża Jana Pawła II - zna datę wyboru na papieża Jana Pawła II - zna datę Święta Dziękczynienia 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje kapliczkę (lub krzyż) w swoim otoczeniu oraz opisuje jej (jego) wygląd - wyjaśnia, jakie znaczenie dla przechodniów mają przydrożne kapliczki - rozpoznaje na fotografii Jasną Górę oraz obraz Matki Bożej Częstochowskiej - zna słowa Apelu Jasnogórskiego - rozpoznaje obraz Jezusa Miłosiernego oraz sanktuarium Bożego Miłosierdzia - zna modlitwy tworzące koronkę do Miłosierdzia Bożego - wymienia miejsca w Wadowicach szczególnie związane z osobą Jana Pawła II (dom rodzinny, kościół, szkołę) - wie, kiedy obchodzone jest jego wspomnienie - wyraża wdzięczność Bogu za papieża Polaka 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia budowanie przydrożnych kapliczek - wymienia ważne miejsca na Jasnej Górze (kaplica Cudownego Obrazu, polowy ołtarz „na szczycie”, skarbiec, droga krzyżowa na wałach) - uzasadnia, dlaczego różne grupy ludzi, w tym dzieci pierwszokomunijne, pielgrzymują na Jasną Górę - charakteryzuje w zarysie przesłanie o Bożym Miłosierdziu - wie, kiedy obchodzimy Niedzielę Miłosierdzia Bożego - zna datę urodzin i chrztu Karola Wojtyły - na podstawie filmu lub fotografii eksponatów z muzeum w rodzinnym domu Karola Wojtyły wskazuje główne etapy jego życia - wyjaśnia pojęcie „wotum 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje motywy troski o piękny wygląd kapliczek - wyraża zainteresowanie historią przydrożnych kapliczek - z zaangażowaniem przygotowuje modlitewne intencje kierowane do Pani Jasnogórskiej - wyjaśnia sposób odmawiania koronki do Miłosierdzia Bożego - w ufnej modlitwie powierza siebie i świat Bożemu Miłosierdziu - charakteryzuje 	<ul style="list-style-type: none"> - chętnie modli się przy kapliczkach i dba o ich piękno - wspiera misyjne dzieło Kościoła swoją modlitwą i ofiarą

	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi wyjaśnić, na czym polega praca misjonarza 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje na fotografii Świątynię Opatrzności Bożej - wymienia przejawy Bożej opieki w swoim życiu osobistym i rodzinnym - wyjaśnia znaczenie pojęć „misje”, „misionarz”, „kraje misyjne” - wymienia dostępne dzieciom sposoby wspierania misji 	<p>wdzięczności”</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyraża wdzięczność Bogu za Jego nieustanną opiekę - zna treść nakazu misyjnego Jezusa (Mt 28,18-20) 	<p>główne wątki wypowiedzi Jana Pawła II dotyczące Wadowic</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyraża duchową więź z bł. Janem Pawłem, modląc się za jego wstawiennictwem - wyjaśnia, dlaczego została wybudowana Świątynia Opatrzności Bożej - charakteryzuje warunki życia i nauki dzieci w krajach misyjnych 	
--	---	---	---	---	--

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA Z RELIGII DLA KLASY V

według podręcznika „Spotkania uBOGAjące”

zgodnego z programem nauczania „Odkrywamy tajemnice Bożego świata” nr AZ-2-02/12 (30.05.2012)

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Moi przodkowie, bracia i siostry	<ul style="list-style-type: none"> - dzieli się wspomnieniami z wakacji - wymienia wakacyjne sposoby spotkania z Bogiem - określa, że Biblia zawiera słowo kochającego Boga, 	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada o ciekawych ludziach, których spotkał - podaje przykłady znanych ludzi oraz biblijnych bohaterów, którzy spotkali się z Bogiem - odróżnia twórcze działanie człowieka od stwórczego dzieła Boga - formułuje główne prawdy o człowieku zawarte w Księdze Rodzaju 	<ul style="list-style-type: none"> - odróżnia spotkania pozytywne, budujące od szkodliwych i znajomości, które warto pielęgnować, od takich, które nie są tego warte - potrafi zredagować modlitwę dziękczynną za wybrane dzieło stworzenia - na podstawie tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje, w jaki sposób spotkane osoby mogły go ubogacić - uzasadnia, że czytając Pismo Święte możemy doświadczyć spotkania z Bogiem - interpretuje 	<ul style="list-style-type: none"> - reaguje na niewłaściwe zachowania wśród rodzeństwa oraz w grupie

	<p>który chce się z nami spotykać</p> <ul style="list-style-type: none"> - definiuje pojęcia: Stwórca, stworzenie, - podaje prawdę, że cały świat pochodzi od Boga - wymienia, w czym człowiek jest podobny do Boga - wyjaśnia pojęcie grzechu pierworodnego - prezentuje biblijne opowiadanie o Kainie i Ablu Rdz 4,2b-15 - podaje, że drogą powrotu do przyjaźni Boga i ludzi jest przeproszenie - prezentuje biblijne opowiadanie o potopie (Rdz 6,5-9.17) - definiuje pojęcie „ekologia” - opowiada o życiu św. Franciszka z Asyżu - definiuje pojęcia: święty, patron - podaje datę, kiedy Kościół oddaje cześć św. Stanisławowi - wymienia imiona trzech archaniołów - mówi z pamięci modlitwę prośby o pomoc Anioła Stróża 	<p>1,26-27</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia treść biblijnego opowiadania o grzechu pierwszych ludzi: Rdz 2,16-17; 3,1-6.8-9.11-13.17.19.23 - podaje znaczenie imion Adama i Ewy - wymienia konsekwencje grzechu - uzasadnia, dlaczego należy systematycznie przystępować do sakramentu pokuty i pojednania - mówi z pamięci prawdę wiary o Bożej sprawiedliwości - wyjaśnia, że cała przyroda jest darem Boga, o który mamy się troszczyć - dostrzega związek między mądrym korzystaniem z darów przyrody, a zdrowiem i szczęściem człowieka - wymienia wydarzenia z życia św. Stanisława Kostki świadczące o jego duchowej sile - potrafi ocenić, co nam pomaga, a co przeszkadza w osiągnięciu świętości - podaje datę liturgicznego wspomnienia Świętych Archaniołów - mówi z pamięci modlitwę do Michała Archanioła - rozpoznaje obraz przedstawiający Michała Archanioła, wskazując jego atrybuty - podaje datę liturgicznego wspomnienia Aniołów Stróżów - wylicza dodatkowe obciążenia oraz korzyści płynące z posiadania licznego potomstwa (rodzeństwa) - wymienia formy zaangażowania świeckich w życie parafii 	<p>biblijnego wymienia zadania, jakie Bóg przekazał człowiekowi</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, że grzech niszczy przyjaźń człowieka z Bogiem - wskazuje skutki grzechu pierworodnego w codziennym życiu - na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia, że grzech niszczy przyjaźń między ludźmi - wskazuje konsekwencje wynikające z sakramentu pokuty i pojednania - wyjaśnia, dlaczego Bóg ocalił Noego od potopu - wyjaśnia, na czym polega odpowiedzialność za środowisko, w którym żyje - wykazuje związek treści Mdr 4,7.9-10.13-15 z życiem św. Stanisława - charakteryzuje rolę, jaką wyznaczył Bóg Michałowi Archaniołowi - charakteryzuje rolę Anioła Stróża w życiu człowieka - uzasadnia szczególnie szacunek dla kobiet oczekujących narodzin dziecka i rodzin wielodzietnych - charakteryzuje szczególne relacje pomocy i troski w rodzinie wielodzietnej - podaje przykłady współpracy poszczególnych grup - omawia sposoby kontaktu z dziadkami (tymi, którzy są 	<p>elementy dzieła Michała Anioła przedstawiające stworzenie</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, że człowiek jest stworzony na obraz i podobieństwo Boże - wskazuje biblijne podstawy sakramentu chrztu (Dz 2,38) - wskazuje proste teksty liturgiczne odnoszące się do sakramentu chrztu - wskazuje biblijne podstawy sakramentu pokuty - wskazuje proste teksty liturgiczne odnoszące się do sakramentu pokuty - wyjaśnia, co znaczy być człowiekiem prawym. - potrafi ocenić stosunek współczesnych ludzi do przyrody i porównać go z nauką przekazaną przez św. Franciszka - uzasadnia, dlaczego św. Stanisław Kostka został wybrany patronem dzieci i młodzieży - uzasadnia, dlaczego 	<p>koleżeńskie</p> <ul style="list-style-type: none"> j - aktywnie włącza się w działalność jednej z grup w parafii
--	--	---	---	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia przejawy miłości rodziców do dziecka - opisuje, na czym polega posługa ministrantów i scholi - wymienia sytuacje, w których przydaje się pomoc dziadka lub babci, oraz te, w których dziadkowie potrzebują pomocy wnuków 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia dziecięce i młodzieżowe grupy działające w parafii - podaje prawdę, że miłość i posłuszeństwo wobec dziadków wchodzi w zakres wymagań IV przykazania 	blisko, oraz tymi, którzy mieszkają daleko)	<ul style="list-style-type: none"> w walce ze złem (z szatanem) potrzebna jest nam pomoc Michała Archanioła - wskazuje teksty biblijne odnoszące się do Aniołów Stróżów - potrafi wyjaśnić wartość różnorodności relacji w rodzinie wielodzietnej - charakteryzuje charyzmat wybranej grupy parafialnej - charakteryzuje i uzasadnia prawidłowe relacje wnucząt z dziadkami 	
II. Patriarchowie, przywódcy, prorocy	<ul style="list-style-type: none"> - określa, kim był Abraham - opowiada o Bożych odwiedzinach u Abrahama - określa, kim był Jakub - podaje fakt, że synowie Jakuba dali początek dwunastu pokoleniom narodu Izraela - podaje powody zazdrości braci wobec Józefa - omawia los Józefa sprzedanego w niewolę - wymienia 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje obietnicę, jaką Bóg dał Abrahamowi, i historię jej wypełnienia - uzasadnia potrzebę i sens wytrwałej modlitwy - omawia relacje Józefa z jego braćmi podkreślając znaczenie przebaczenia w tych relacjach - potrafi przyznać się do błędu i przeprosić - określa, że Aaron był bratem Mojżesza i jego „ustami” - wskazuje sposób podziału ziemi między 12 pokoleń Izraela - podaje, kim byli Madianici - opowiada o powołaniu Gedeona oraz formowaniu jego armii - podaje przykłady „duchowych mocarzy” - wymienia źródła duchowej mocy 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje sytuacje z codziennego życia, w których możemy mieć do czynienia z Bożymi odwiedzinami - podaje imiona patriarchów: Abrahama, Izaaka i Jakuba oraz jego dwunastu synów - na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia wartość i potrzebę przebaczenia w relacjach rodzinnych - charakteryzuje postawę Aarona u boku Mojżesza - charakteryzuje działalność Jozuego - wskazuje na mapie terytoria poszczególnych pokoleń - na podstawie fragmentów z Sdz 6-8 charakteryzuje 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia sens adopcji - wyjaśnia okoliczności i znaczenie zmiany imienia Jakuba na Izrael - charakteryzuje trudności oraz dobro związane z przebaczeniem - chętnie przebacza winowajcom - uzasadnia konieczność zgody i współdziałania wśród rodzeństwa - wyjaśnia znaczenie losów w podziale Ziemi Obiecanej 	<ul style="list-style-type: none"> - interpretuje ludzkie życie jako wspólny projekt – człowieka i Boga - angażuje się w pomoc ludziom chorym

	<p>okoliczności powołania Mojżesza</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia przywódców narodu wybranego w drodze do Ziemi Obiecanej - określa, że sędziowie byli przywódcami Izraelitów, powołanymi przez Boga, by wyzwolić ich z ucisku nieprzyjaciół - określa, że Samson był jednym z sędziów i walczył z Filistynami - relacjonuje treść opowiadania o Samsonie (Sdz 13-16) - określa, co to był przybytek Pański - opowiada o walce Dawida z Goliatem - podaje przykład mądrości Salomona w sądzie poddanych - omawia treść perykopy o Syryjczyku Naamanie - charakteryzuje misję proroka Jonasza - określa, czym jest prorocтво - podaje, kim był i gdzie działał Jeremiasz - opowiada historię Daniela (Dn 6,2-24) 	<p>człowieka</p> <ul style="list-style-type: none"> - relacjonuje treść perykopy o powołaniu Samuela (1 Sm 3,1-19) - wymienia, do czego Bóg nas powołuje - wymienia cechy Dawida, które podobały się Bogu - podaje przykłady męstwa Dawida i jego wiary w Bożą pomoc - omawia przesłanie modlitwy Salomona o mądrość - wymienia inne cuda Elizeusza - pamięta słowa wyznania wiary Syryjczyka Naamana - podaje prawdę, że Bóg pragnie nawrócenia grzeszników - określa, że zazdrość jest jednym z grzechów głównych - podaje przykłady prorocत्व mesjańskich - omawia nauczanie proroka Jeremiasza - wyjaśnia, że Daniel z narażeniem życia wypełniał tradycje swego narodu - podaje przykłady zapominania o tradycjach religijnych i zaniedbywania ich przez współczesnych chrześcijan - wskazuje, czego uczy nas Hiob swoim cierpieniem 	<p>postawę Gedeona wobec Boga</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia związek niezwyklej mocy Samsona ze ślubami złożonymi Bogu - na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia, że Bóg udziela nam swej mocy do walki ze złem - charakteryzuje postawę Samuela wobec Boga - charakteryzuje postawę Dawida wobec Boga - wyjaśnia, na czym polegała mądrość Salomona - charakteryzuje misję proroka Elizeusza - na podstawie fragmentów Księgi Jonasza wyjaśnia istotę miłosierdzia Bożego - uzasadnia konieczność dobrego przygotowania się na spotkanie z Jezusem w każdej Mszy Świętej - wyjaśnia, że zapowiadane przez Jeremiasza nowe przymierze wypełniło się w Jezusie Chrystusie - charakteryzuje postawę Daniela - uzasadnia wartość i potrzebę ufnej modlitwy - wyjaśnia znaczenie wytrwałej modlitwy w chorobie i cierpieniu - potrafi ułożyć modlitwę w intencji osoby chorej lub niepełnosprawnej 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, dlaczego pokolenie Lewiego nie otrzymało ziemi - charakteryzuje Boże kryteria wyboru ludzi - na podstawie tekstu biblijnego określa warunki korzystania z mocy Bożej - na podstawie tekstu biblijnego określa, czym jest powołanie - potrafi wykazać różnice między patrzeniem ludzkim a Bożym patrzeniem na człowieka - na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia, że mądrość jest darem Bożym, o który trzeba się starać - uzasadnia, że Bóg czyni cuda także dzisiaj - uzasadnia konieczność pokuty i nawrócenia - wymienia grzechy cudze - uzasadnia, że prorocтва mesjańskie wypełniły się w Jezusie - potrafi zinterpretować omawiane teksty prorockie - potrafi ocenić własne 	
--	--	---	---	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada dzieje biblijnego Hioba - podaje przykłady własnych sukcesów i niepowodzeń 			<ul style="list-style-type: none"> relacje z Bogiem i ludźmi w świetle postawy Daniela - na podstawie historii Hioba oraz własnego doświadczenia uzasadnia, że cierpienie jest nieodłącznym elementem ludzkiego życia 	
III. Pierwsi świadkowie spełnionej obietnicy (tematy 32-39)	<ul style="list-style-type: none"> - omawia treść perykopy Łk 1,5-20.24-25 - podaje, kim był Zachariasz - opowiada o nawiedzeniu św. Elżbiety - opowiada treść perykopy o pasterzach u żłóbka - opowiada o ofiarowaniu Pana Jezusa w świątyni - okazuje szacunek ludziom w podeszłym wieku - podaje, że prawdziwym Ojcem Pana Jezusa jest Bóg, a św. Józef był Jego wzorowym opiekunem - opowiada o misji Jana Chrzciciela (Łk 3,3-9) - podaje prawdę, że 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje prawdę, że Zachariasz nie uwierzył Bożej obietnicy i stał się niemy do czasu urodzenia syna - wymienia powody ludzkiej radości - podaje, że pasterze jako pierwsi pokłonili się Jezusowi - z szacunkiem odnosi się do ludzi ubogich - podaje, że słowa Symeona skierowane do Maryi są zapowiedzią Jej cierpienia oraz objawiają prawdę o Jezusie - podaje datę święta Ofiarowania Pańskiego - podaje, co Ewangelia mówi o św. Józefie - podaje, kiedy w liturgii czcimy św. Józefa - wymienia, do czego nawoływał Jan Chrzciciel - opowiada treść perykopy o obfitym połowie i powołaniu Szymona Piotra (Łk 5,1-11) - określa relacje ucznia i mistrza oraz apostołów i Jezusa - podaje imię obecnego papieża i 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia cechy właściwej postawy człowieka wobec słowa Bożego - wyjaśnia motyw poruszenia się dzieciątka w łonie Elżbiety - wymienia dary, jakich Jezus może od niego oczekiwać - charakteryzuje postawę Maryi wobec wydarzeń związanych z Jej Synem - wyjaśnia słowa Symeona - potrafi ułożyć modlitwę do św. Józefa za swojego tatę lub opiekuna - wyjaśnia, co znaczy dla współczesnego człowieka „prostować drogę dla Jezusa” - wyjaśnia słowa Jezusa o łowieniu ludzi - aktywnie włącza się w tworzenie modlitwy i modli się za papieża i biskupów 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje zadania wyznaczone mu przez Boga - wyjaśnia motyw zachęty św. Pawła do radości w Flp 4,4-5 - omawia pozycję społeczną pasterzy w czasach Jezusa - charakteryzuje postawę pasterzy wobec ogłoszonej im nowiny - wyjaśnia nakaz Prawa Starego Testamentu dotyczący pierworodnego syna - charakteryzuje św. Józefa jako wzór dla wszystkich ojców i opiekunów - uzasadnia sens adopcji - charakteryzuje postawę Szymona wobec dokonanego 	

	<p>pójście za Jezusem oznacza zostanie Jego uczniem</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje, że papież i biskupi są następcami apostołów 	<p>biskupa swojej diecezji</p>		<p>cuda i słów wypowiedzianych do niego przez Jezusa</p> <ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia decyzję pójścia za Jezusem – wymienia dostępne mu sposoby apostołowania i włącza się w ich realizację 	
<p>IV. Świadek wiary i nowego życia</p>	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje treść perykopy o uzdrowieniu kobiety cierpiącej na krwotok (Łk 8,42b-48) – omawia treść perykopy o wskrzeszeniu córki Jaira (Łk 8,41-42.49-55) – określa, że modlitwa jest dialogiem między Bogiem i człowiekiem – omawia treść perykopy o Marcie i Marii (Łk 10,38-42) – omawia treść perykopy o kuszeniu Jezusa – określa, że pomoc potrzebującym jest chrześcijańskim obowiązkiem – omawia treść perykopy o spotkaniu Pana Jezusa z niewiernym Tomaszem (J 20,24- 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje własną definicję wiary – wyjaśnia rolę wiary przy uzdrowieniach i wskrzeszeniach – omawia treść perykopy J 3,1-5 – definiuje pojęcia: faryzeusz, nowe narodzenie – wskazuje sposoby naśladowania postawy Marty i Marii – wyjaśnia pojęcie „Mesjasz” – charakteryzuje postawę Jezusa wobec kusiciela – omawia tekst biblijny o Szymonie z Cyreny Mt 27,32 (Mk 15,21; Łk 23,26) – podaje, że postać Szymona z Cyreny występuje w V stacji nabożeństwa drogi krzyżowej – podaje, że postać Weroniki występuje w VI stacji nabożeństwa drogi krzyżowej – przytacza z pamięci słowa, jakimi Tomasz wyznał wiarę w Jezusa, oraz Jezusową odpowiedź – podaje przykłady szczególnej bliskości Jana z Jezusem – wskazuje w Ewangelii przykłady okazywania przez Jezusa miłosierdzia – wymienia najważniejsze wydarzenia 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia sposoby doświadczania mocy Jezusa – wskazuje w swoim środowisku osoby będące przykładem wiary – układa modlitwę prośby i dziękczynną – charakteryzuje postawę Nikodema w spotkaniu z Jezusem – potrafi modlić się spontanicznie – charakteryzuje postawę Marty i Marii w spotkaniu z Jezusem – przedstawia Bogu w modlitwie troski własne i innych – wyjaśnia rolę Ducha Świętego w walce z pokusami – uzasadnia konieczność duchowej bliskości z Jezusem dla skutecznej walki z pokusami – charakteryzuje postawę Szymona na drodze krzyżowej Jezusa – charakteryzuje czyn św. Weroniki – wskazuje, gdzie należy 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia rolę wiary przy uzdrowieniach – uzasadnia znaczenie wiary zwłaszcza w najtrudniejszych sytuacjach życiowych (nieszczęście, choroba, śmierć) – potrafi wykazać różnice między modlitwą wyuczoną a spontaniczną – uzasadnia wartość modlitwy i służby bliźnim w życiu chrześcijanina – wyjaśnia duchowe znaczenie pustyni – układa modlitwę związaną z odpieraniem pokus – rozróżnia pomoc przymuszoną i udzieloną z własnych chęci – wskazuje współczesne sposoby naśladowania św. Weroniki 	<ul style="list-style-type: none"> – angażuje się w pomoc potrzebującym

	<p>29)</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia treść rozmowy Jezusa z ukrzyżowanym łotrem - określa, w czym się przejawia Boże miłosierdzie - wymienia sposoby czci Bożego Miłosierdzia - opowiada o spotkaniu Bernadetty z Maryją - podaje nazwę zgromadzenia założonego przez Matkę Teresę - podaje najważniejsze fakty z życia Brata Alberta - definiuje pojęcia: świętość, „mała droga” - podaje główne wydarzenia z życia św. Teresy od Dzieciątka Jezus 	<p>z życia św. Faustyny</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje, kim była św. Bernadetta - omawia treść orędzia z Lourdes - wymienia najważniejsze wydarzenia z życia bł. Teresy z Kalkuty - dostrzega potrzebę niesienia pomocy osobom biednym i opuszczonym - podaje, czym zajmują się bracia albertyni i siostry albertynki - wymienia dzieła, którym patronuje św. Teresa 	<p>szukać pomocy w wyjaśnianiu wątpliwości dotyczących wiary</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje, że Jan był w grupie pierwszych, powołanych przez Jezusa apostołów, jako jedyny z Dwunastu był pod krzyżem i jako pierwszy z nich stanął przy pustym grobie Jezusa - interpretuje teksty biblijne mówiące o miłosierdziu Jezusa - podaje przykłady sytuacji, w których potrzebujemy miłosierdzia ze strony ludzi i Boga - charakteryzuje postawę Bernadetty wobec powierzonych jej zadań - podaje sposoby realizacji orędzia z Lourdes - opisuje formy działalności Matki Teresy i jej zgromadzenia - charakteryzuje postawę br. Alberta wobec ubogich - opisuje najważniejsze wydarzenia z życia św. Teresy 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje działalność św. Jana po śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa. - charakteryzuje posłannictwo św. Faustyny, jej rolę w szerzeniu czci Bożego Miłosierdzia - układa własną modlitwę do Jezusa Miłosiernego - uzasadnia potrzebę zaangażowania się w wypełnianie przesłania z Lourdes - określa wartość osobistej modlitwy w kształtowaniu wrażliwości na potrzeby innych ludzi - interpretuje słowa br. Alberta „powinno się być jak bochen chleba...” - charakteryzuje „małą drogę” św. Teresy 	
<p>V. Ci, co wskazują drogę</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podaje, że Duch Święty jest Trzecią Osobą Boską - wymienia najważniejsze fakty z życia św. Piotra - omawia powołanie i nawrócenie Szawła 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia treść zapowiedzi zesłania Ducha Świętego - wskazuje przełomowe wydarzenia z życia św. Piotra - wskazuje sposoby naśladowania apostoła Piotra - wskazuje sposoby naśladowania apostoła Pawła 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie tytułu Paraklet - charakteryzuje działalność apostołską św. Piotra - charakteryzuje działalność apostołską św. Pawła - charakteryzuje apostołską posługę Jana Pawła II jako 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje działanie Ducha Świętego jako Przewodnika, Pocieszyciela, obrońcy - uzasadnia potrzebę wspierania misji - wyjaśnia motywację 	<ul style="list-style-type: none"> - staje w obronie słabszych - aktywnie włącza się w dzieło misyjne Kościoła

	<ul style="list-style-type: none"> - podaje daty rozpoczęcia i zakończenia pontyfikatu Jana Pawła II - podaje najważniejsze fakty z życia św. Wojciecha - podaje najważniejsze fakty z życia św. Stanisława - podaje, kim była św. Jadwiga - wymienia dzieła, którymi zasłynęła św. Jadwiga królowa - podaje, że kardynał Wyszyński był prymasem Polski w latach komunistycznych rządów - podaje, że Jezus miał uczniów i oni nazywali Go Nauczycielem - wyraża szacunek wobec nauczycieli 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia pontyfikat Jana Pawła II - wymienia główne wątki pontyfikatu Jana Pawła II - wymienia, w czym możemy naśladować św. Wojciecha - wymienia cechy charakteru św. Stanisława, które warto naśladować - wymienia współczesne sposoby troski o ubogich - podaje, że kardynał Wyszyński, będąc w przymusowym odosobnieniu, przygotował plan obchodów Tysiąclecia Chrztu Polski oraz tekst Ślubów Jasnogórskich - wymienia miejsca odosobnienia, w których przetrzymywano Księdza Prymasa - definiuje pojęcia: nauczyciel, wychowawca - wymienia cechy dobrego ucznia i dobrego nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> otwartą na potrzeby wszystkich ludzi - wyjaśnia sens męczeństwa św. Wojciecha dla naszego Narodu - uzasadnia, dlaczego św. Wojciech został wybrany na patrona naszej Ojczyzny - uzasadnia, czym św. Stanisław zasłużył na miano patrona Polski - charakteryzuje postawę królowej Jadwigi wobec poddanych - chętnie włącza się w pomoc ubogim - wymienia formy prześladowań ludzi wierzących i pasterzy Kościoła w czasach PRL-u - potrafi ocenić swoje postępowanie wobec nauczycieli 	<ul style="list-style-type: none"> ludzi pielgrzymujących do grobu bł. Jana Pawła II - potrafi wykazać, jak we współczesnych czasach można naśladować św. Wojciecha - wskazuje teksty liturgiczne odnoszące się do kultu św. Stanisława - wskazuje teksty liturgiczne odnoszące się do kultu św. Jadwigi - charakteryzuje postawę Prymasa wobec wrogich działań rządu PRL - na podstawie wybranych tekstów biblijnych charakteryzuje postawę Jezusa jako nauczyciela 	
--	--	--	--	--	--

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA Z RELIGII DLA KLASY VI

według podręcznika „Tajemnice BOGAtego życia”

zgodnego z programem nauczania „Odkrywamy tajemnice Bożego świata” nr AZ-2-02/12 (30.05.2012)

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Bóg powołujący do istnienia – porządkowanie chaosu	<ul style="list-style-type: none"> – odczytuje skróty poszczególnych ksiąg, posługując się Pismem Świętym – potrafi odróżnić w zapisie księgę, rozdział, werset – omawia, co to znaczy „stworzyć”, „tworzyć” – podaje przykłady tekstów biblijnych mówiących o stworzeniu – określa, że każdy człowiek rodzi się jako kobieta lub mężczyzna – podaje prawdę, że przyczyną grzechu pierwszych rodziców było nieposłuszeństwo – podaje prawdę, że Bóg uzdolnił mężczyznę i kobietę do przekazywania życia – podaje prawdę, że cierpienie człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia skróty poszczególnych ksiąg i podaje sposób ich zapisu – odszukuje w Piśmie Świętym wskazany fragment – omawia założenia teorii ewolucji – podaje prawdę, że biblijna nauka o stworzeniu nie przeczy teorii ewolucji – podaje prawdę, że człowiek jest najdoskonalszym ze stworzeń – prezentuje swoje drzewo rodowe – wymienia skutki grzechu pierwotnego w życiu codziennym człowieka – podaje przykłady roli, jaką pełni strój dla podkreślenia płci w naszej kulturze – określa, że zakrywanie intymnych części ciała wynika z właściwego poczucia wstydu (Rdz 3,21) – podaje prawdę, że źródłem grzechów jest pycha, będąca skutkiem grzechu 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia kilka biblijnych symboli obecnych również w liturgii – podaje przykłady tekstów biblijnych, które można rozumieć dosłownie i jako pouczające opowiadania – wyjaśnia biblijną naukę o stworzeniu świata – odnajduje i interpretuje teksty biblijne mówiące o stworzeniu świata – odnajduje i interpretuje teksty biblijne mówiące o stworzeniu człowieka – wskazuje, w jaki sposób wyraża wdzięczność Bogu za dar życia i rodziców – odnajduje w Piśmie Świętym tekst biblijny o grzechu pierwotnym i potrafi go zinterpretować – charakteryzuje istotę grzechu pierwotnego – uzasadnia, że wstyd chroni ludzką godność – wyraża akceptację dla swojej płci i szacunek wobec płci 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia potrzebę czytania Pisma Świętego i wyjaśniania jego tekstów – krytycznie odnosi się do teorii i hipotez dotyczących powstania świata – omawia stanowisko Kościoła na temat teorii pochodzenia człowieka od małpy – omawia skutki grzechu pierwotnego w życiu człowieka – uzasadnia, potrzebę podjęcia walki ze skutkami grzechu przez regularną spowiedź – uzasadnia, że okres dojrzewania jest czasem przygotowania do bycia ojcem lub matką – charakteryzuje pozytywną rolę wstydu w relacjach międzyludzkich – wyjaśnia, że człowiek doświadcza skutków grzechu pierwotnego w wymiarze osobistym i 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia relacje między biblijną nauką o stworzeniu a osiągnięciami nauk przyrodniczych

	<p>jest jednym ze skutków grzechu</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje przykłady niewłaściwego stosunku człowieka do ziemi, którą otrzymał w darze od Boga - podaje prawdę, że odpowiedzią Boga na grzech pierwszych rodziców była zapowiedź Zbawiciela 	<p>pierworodnego</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia społeczne konsekwencje grzechu pierworodnego - wymienia skutki chrztu świętego (uwalnia od grzechu pierworodnego, czyni nas dziećmi Bożymi, włącza nas do wspólnoty Kościoła) - omawia symbolikę chrztu (woda, świeca, biała szata, olej, gest nałożenia rąk) 	<p>przeciwnej</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia, w jaki sposób dba o swoje zdrowie przez aktywność fizyczną - uzasadnia, że człowiek jest gospodarzem ziemi - uzasadnia, że panowanie nad ziemią musi odbywać się według Bożych zasad - interpretuje tekst biblijny o obietnicy zbawienia (Rdz 3,14-15) - wyjaśnia, że przez chrzest Bóg stwarza człowieka na nowo 	<p>społecznym</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia potrzebę wypracowania w sobie siły woli do czynienia dobra przez pracę nad sobą - wyjaśnia symboliczne znaczenie pojęć: „niewiasta”, „potomek”, „wąż” - uzasadnia tradycję udzielania chrztu dzieciom - wskazuje, jak wypełniania zobowiązania płynące z przyjęcia chrztu 	
II. Bóg mówiący na różne sposoby	<ul style="list-style-type: none"> - podaje prawdę, że Bóg sprzeciwia się ludzkiej pysze - wymienia grzechy przeciw pierwszemu przykazaniu - omawia, kim był Melchizedek - podaje prawdę, że ofiara Melchizedeka jest zapowiedzią Ostatniej Wieczerzy i Eucharystii - podaje prawdę, że Izaak był umiłowanym synem Abrahama - omawia wydarzenia związane z narodzinami Izaaka - omawia sytuację Izraelitów w Egipcie, - podaje prawdę, że 	<ul style="list-style-type: none"> - określa, że egoizm i pycha są przyczyną konfliktów między ludźmi - podaje prawdę, że zesłanie Ducha Świętego jest szansą zjednoczenia narodów podzielonych przez budowę wieży Babel - podaje prawdę, że ofiara kapłana Melchizedeka jest figurą ofiary Jezusa Chrystusa - opowiada treść biblijnej perykopy o ofiarowaniu Izaaka (Rdz 22,1-13) - wyjaśnia pojęcie „Pascha” - podaje prawdę, że Jezus jest prawdziwym Barankiem Paschalnym - podaje prawdę, że manna była znakiem troski Boga o naród wybrany - omawia, dlaczego niemożność 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia symbolikę wieży Babel - uzasadnia, że człowiek rozwija się i czyni dobro wtedy, gdy szanuje Boże prawo - umiejętnie wypowiada własne sądy, by nie doprowadzić do konfliktów - wyjaśnia symbolikę chleba i wina - wyjaśnia treść modlitw wypowiedzianych przez kapłana nad chlebem i winem podczas przygotowania darów - wyjaśnia, że słowo „melchizedek” jest również nazwą uchwytu przytrzymującego Hostię w monstrancji - wyjaśnia, na czym polegało ofiarowanie Izaaka - wyjaśnia symbolikę ofiary z 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, że potrzebujemy łaski Bożej, by żyć i pracować w jedności z innymi ludźmi - przyjmuje postawę szacunku wobec osób mających inne zdanie - wyjaśnia, że podczas przygotowania darów składamy Bogu w ofierze nasze życie: sukcesy, porażki, problemy i radości - wskazuje, w jaki sposób wyraża szacunek wobec Chleba eucharystycznego i chleba powszedniego - uzasadnia, że Izaak jest figurą Jezusa - charakteryzuje zniewolenia współczesnego człowieka - omawia, jak poprzez 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady sytuacji, w których wykazuje postawę słuchania i wypełniania trudnych poleceń Boga - wskazuje programy telewizyjne i radiowe o tematyce religijnej - wskazuje, w jaki sposób korzysta z katolickich mediów

	<p>krew baranka uratowała Izraelitów przed śmiercią</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiada o wędrówce Izraelitów przez pustynię - wyjaśnia, co to jest manna - opowiada treść perykopy o wężu miedzianym (Lb 21,4-9) - podaje prawdę, że śmierć Izraelitów spowodowana przez jadowite węże była karą za grzech niewierności - podaje prawdę, że pieśnią i modlitwą uwielbiamy Pana Boga - wymienia znane piosenki religijne 	<p>gromadzenia zapasów manny miała uczyć zaufania Bogu</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady ludzkich potrzeb materialnych i duchowych - podaje, kiedy i w jaki sposób oddajemy cześć krzyżowi - wymienia dni poświęcone szczególnej czci krzyża Chrystusowego - wskazuje, że Księga Psalmów jest jedną z ksiąg Starego Testamentu - podaje przykłady, kiedy technika może służyć Bożej sprawie - podaje adresy stron internetowych z muzyką religijną 	<p>baranka</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje postawę posłuszeństwa Izaaka - wyjaśnia słowa kapłana: „Oto Baranek Boży...” oraz słowa modlitwy: „Baranku Boży...” - uzasadnia, że krew Jezusa ratuje Jego wyznawców przed śmiercią wieczną - uzasadnia, że manna z nieba jest zapowiedzią Eucharystii - formułuje modlitwę dziękczynną za Bożą opiekę i dar Eucharystii - omawia symbolikę węża miedzianego umieszczonego na palu - uzasadnia, dlaczego wąż miedziany jest zapowiedzią krzyża - omawia treść poznanych psalmów Dawida - wskazuje w Piśmie Świętym psalmy, którymi może modlić się, prosząc, dziękując uwielbiając i przepraszając Boga, - śpiewa indywidualnie lub w grupie wybraną piosenkę religijną lub psalm 	<p>codzienny rachunek sumienia kształtuje postawę wytrwałości w realizacji postanowienia poprawy podjętego podczas sakramentu pokuty i pojednania</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia, jak okazuje wdzięczność Bogu i rodzicom za pokarm i opiekę - podaje przykłady, kiedy zwraca się do Boga z prośbą o pomoc w sytuacjach trudnych - wskazuje, jak wyraża szacunek i cześć wobec krzyża, który jest ratunkiem dla człowieka - układa własny psalm 	
III. Słowa i czyny Jezusa	<ul style="list-style-type: none"> - podaje prawdę, że Ewangelia jest dobrą nowiną o zbawieniu, spisana przez czterech ewangelistów - podaje, gdzie i kiedy obecnie głosi się 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje prawdę, że ewangeliści spisali tę samą prawdę, ale inaczej opowiedzianą - wymienia sytuacje, w których poddawany jest próbie wiary - opowiada przypowieść o zabłąkanej owcy (Mt 18,12-14) 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia konieczność poznawania Ewangelii przez chrześcijanina - wyjaśnia znaczenie symboli ewangelistów - wyjaśnia, że spotkanie apostołów z Jezusem 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, że treść Ewangelii jest aktualna w każdym czasie - omawia, jak samodzielnie poznaje treść Ewangelii - uzasadnia, że trudności życiowe są zaproszeniem 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje, w jaki sposób wyraża troskę, aby inni ludzie poznali Ewangelię - podejmuje

	<p>Ewangelie</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia treść perykopy Mt 14,22-33 - podaje prawdę, że Jezus pomaga tym, którzy proszą Go o pomoc - podaje prawdę, że przyczyną zagubienia człowieka jest grzech - podaje prawdę, że Bóg poszukuje grzesznego człowieka - wymienia wartości, których nie można zdobyć za pieniądze - podaje przykłady, jak można pomagać innym - omawia treść przypowieści o dwóch synach (Mt 21,28-32) - wymienia gesty pokutne - opowiada treść przypowieści o miłosiernym ojcu (Łk 15,11-24) - wyjaśnia rolę kapłana podczas spowiedzi - opowiada treść perykopy o uzdrowieniu paralityka (Mk 2,1-12) - podaje prawdę, że cierpienie jest 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia prawdę, że Jezus jest Dobrym Pasterzem (J 10,14) - wskazuje, że Boża miłość skierowana jest do każdej osoby indywidualnie - omawia przesłanie perykopy o ubogiej wdowie (Mk 12,41-44) - omawia, na czym polega bezinteresowny dar serca - wymienia postawy liturgiczne - podaje prawdę, że człowiek uczciwy czynami potwierdza swoje słowa - omawia liturgiczne teksty pokutne - podaje definicję skruchy - wskazuje biblijne podstawy sakramentu pokuty i pojednania - omawia wybrane teksty liturgiczne odnoszące się do sakramentu pokuty i pojednania - wymienia konsekwencje wynikające z tego sakramentu - podaje przykłady, jak pracować nad rozwojem sumienia chrześcijańskiego - wskazuje biblijne podstawy sakramentu namaszczenia chorych (Jk 5,13-15) - omawia wybrane teksty liturgiczne odnoszące się do tego sakramentu - wskazuje konsekwencje wynikające z sakramentu namaszczenia chorych 	<p>kroczącym po jeziorze było dla nich próbą wiary</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, że w trudnych sytuacjach Jezus przychodzi nam z pomocą na różne sposoby (przez innych ludzi, w sakramentach) - wyjaśnia przesłanie przypowieści o zabłąkanej owcy, - uzasadnia, że Bóg poszukuje człowieka, ponieważ go kocha - uzasadnia wartość bezinteresownej pomocy innym - wyjaśnia treść V przykazania kościelnego - podaje przykłady sytuacji, kiedy ufnie powierza Bogu swoje troski - wyjaśnia znaczenie wybranych postaw liturgicznych - wskazuje, w jaki sposób czynnie uczestniczy w liturgii - wyjaśnia znaczenie gestów pokutnych - uzasadnia, że do owocnego przeżycia Mszy Świętej potrzebna jest czystość Ducha - wyjaśnia znaczenie sakramentu pokuty i pojednania w życiu chrześcijańskim - wyjaśnia znaczenie gestów podczas spowiedzi - wyjaśnia chrześcijańskie znaczenie cierpienia - wyjaśnia znaczenie 	<p>Jezusa do zaufania Mu</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady sytuacji, gdy w trudnościach życiowych powierza się Jezusowi, wyznając wiarę w Niego - charakteryzuje sposoby poszukiwania człowieka przez Boga - podaje przykłady, kiedy dziękuje Bogu za Jego troskę okazywaną mu przez wydarzenia i spotkanych ludzi - przygotowuje plan akcji charytatywnej - uzasadnia, że postawa zewnętrzna powinna wyrażać wewnętrzną więź z Bogiem - podaje przykłady, kiedy wyraża postawę szczerości w relacji z Bogiem i z drugim człowiekiem - uzasadnia swoje pragnienie uczestnictwa w liturgii Mszy Świętej z czystym sercem - uzasadnia wartość sakramentu pokuty i pojednania - uzasadnia swą gotowość przemiany życia przez regularną spowiedź - wyjaśnia znaczenie gestów kapłana podczas udzielania sakramentu 	<p>inicjatywy mające na celu bezinteresowną pomoc potrzebującym</p>
--	---	--	--	--	---

	skutkiem grzechu pierwородnego – podaje prawdę, że męka, śmierć i zmartwychwstanie Jezusa nadały sens cierpieniu		sakramentu namaszczenia chorych w życiu chrześcijańskim	namaszczenia chorych – wskazuje, w jaki sposób chce pomagać potrzebującym	
IV. Tajemnice królestwa Bożego – przypowieści Jezusa	<ul style="list-style-type: none"> – odnajduje w Piśmie Świętym przypowieść o siewcy (Łk 8,5-15) – definiuje pojęcie „przypowieść” – omawia treść perykopy o ziarnie gorczycy i zaczynie chlebowym (Mt 13,31-33) – podaje prawdę, że rozwój królestwa Bożego dokonuje się w historii ludzkości – podaje prawdę, że Boże słowo jest fundamentem, na którym ma budować własne życie – wymienia, w jaki sposób może pogłębiać więź z Bogiem – definiuje pojęcie „talent” (jednostka monetarna) i podaje znaczenie wyrażen: „puścić w obrót” i „zakopać dar” 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje, co oznaczają rodzaje gleby i kim jest siewca – wymienia miejsca, w których słuchamy słowa Bożego – podaje przykłady, w jaki sposób królestwo Boże jest budowane na ziemi duchowo i materialnie – omawia prawdę, że królestwo Boże przemienia świat – podaje prawdę, że człowiek ukształtowany przez Boże słowo podejmuje właściwe decyzje – wymienia konsekwencje niewłaściwych wyborów moralnych – podaje, kogo oznacza pan i służy z przypowieści – podaje prawdę, że wszystkie zdolności są darem Boga i należy je pomnażać – omawia symbolikę przebaczenia 77 razy – wskazuje, jak zastosować wskazania prawa Bożego w konkretnych sytuacjach życiowych – podaje, co symbolizują oliwa i zapalona lampa 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje przypowieść jako gatunek literacki – interpretuje przypowieść o siewcy (Łk 8,5-15) – uzasadnia, że aby słowo Boże mogło wydać plon, konieczne jest zaangażowanie człowieka – wyjaśnia symboliczne znaczenie ziarna gorczycy i kwasu chlebowego we wżroście duchowym – uzasadnia, że królestwo niebieskie wzrasta dzięki Bożej mocy – uzasadnia, że słowo Boże ma moc przemiany ludzkich serc – wyjaśnia przesłanie przypowieści o domu na skale (Mt 7,24-27) – uzasadnia, dlaczego warto budować życie na relacji z Bogiem – interpretuje przypowieść o talentach (Mt 25,14-30) – uzasadnia, dlaczego warto rozwijać swoje umiejętności – charakteryzuje postawę odpowiedzialności – wyjaśnia znaczenie długu 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia, że słuchanie słowa Bożego i wypełnianie go prowadzi do królestwa Bożego – uzasadnia, że królestwo Boże rozrasta się duchowo i materialnie – podaje przykłady sytuacji, gdy wyraża postawę otwartości na Boży plan i cierpliwie oczekuje na jego realizację – charakteryzuje postawę człowieka budującego swoje życie na słowie Bożym – wyjaśnia, kiedy świadomie przeżywa liturgię słowa na Mszy Świętej – uzasadnia, że zbawienie osiągamy wykorzystując dary, które nam powierzono – wskazuje sposoby rozwijania swoich zdolności dla dobra własnego i innych – uzasadnia, że warunkiem Bożego przebaczenia jest przebaczenie innym – uzasadnia swą gotowość życia w łasce uświęcającej 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia, jak może odnieść do własnego życia owoce ziarna zasianego na żyznej glebie – wskazuje sytuacje, gdy rozwiązuje podstawowe problemy życiowe w duchu wiary chrześcijańskiej

	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada przypowieść o nielitościwym dłużniku (Mt 18,23-35) - podaje, jaką wartość miał talent i denar - opowiada przypowieść o dziesięciu pannach (Mt 25,1-13) - określa, na czym polega roztropność i nieroztropność - opowiada przypowieść o robotnikach w winnicy (Mt 20,1-16) - podaje prawdę, że człowiek może nawrócić się w każdej chwili życia - opowiada przypowieść o chwaście i sieci (Mt 13,24-30.36-43.47-50) 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia sposoby powrotu do życia w łasce Bożej - wymienia warunki trwania w Bożej łasce - omawia prawdę, że Bóg okazuje swoje miłosierdzie wobec grzeszników - wskazuje, że Bóg jest hojnym dawcą łask - podaje prawdę, że siłą, która pociąga ludzi do dobra, jest miłość Jezusa - podaje, czego symbolem jest siewca, ziarno, chwast, żniwo, połów i sieć - wymienia rzeczy ostateczne człowieka 	<p>wobec Boga i ludzi</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady, gdy reaguje na niewłaściwe zachowania w swoim otoczeniu - odnosi oczekiwanie na Oblubieńca do powtórnego przyjścia Chrystusa - uzasadnia, dlaczego powinniśmy być zawsze przygotowani na powtórne przyjście Chrystusa - interpretuje przypowieść o robotnikach w winnicy (Mt 20,1-16) - wyjaśnia różnicę między sprawiedliwością Bożą a sprawiedliwością ludzką - wyjaśnia, dlaczego Bóg pozwala żyć obok siebie ludziom dobrym i złym - wyjaśnia, na czym będzie polegał sąd ostateczny i szczegółowy - podaje przykłady, kiedy prawidłowo reaguje na niewłaściwe zachowania bliskich osób 	<p>przez częste przyjmowanie Komunii Świętej</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, że człowiek, nie korzystając z Bożych łask, zubaża samego siebie - wyjaśnia znaczenie spowiedzi w swej trosce o życie w łasce uświęcającej - uzasadnia pragnienie kształtowania w sobie postawy wytrwałego znoszenia cierpienia spowodowanego przez zło 	
VII. Szczególne tajemnice roku (tematy: 52-56)	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia okresy w roku liturgicznym i obowiązujące święta kościelne - omawia historię różańca - omawia przesłanie orędzia Matki Bożej z Fatimy - mówi z pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje definicję roku liturgicznego - podaje, że rok liturgiczny przebiega według cyklu: A, B i C - podaje prawdę, że odmawiając różaniec razem z Maryją zwracamy się do Boga w różnych potrzebach - podaje datę wspomnienia Matki Bożej Różańcowej 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, dlaczego w każdym roku liturgicznym powtarzamy uobecnianie w liturgii wydarzeń zbawczych - wskazuje w wybranych tekstach liturgicznych wydarzenia zbawcze - uzasadnia wartość modlitwy różańcowej - przygotowuje rozważania do 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia rolę świętych wspomnianych w roku liturgicznym w historii Kościoła - przyporządkowuje nabożeństwa do poszczególnych okresów roku liturgicznego - uzasadnia swą gotowość czynnego udziału w 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje działalność kółek różańcowych - angażuje się w przygotowanie wieczery wigilijnej w

	<p>tajemnice różańca</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje prawdę, że grzebanie umarłych jest jednym z uczynków miłosierdzia i chrześcijańskim obowiązkiem - podaje prawdę, że zmarli oczekują na naszą pomoc podczas cierpienia w czyśćcu - opowiada biblijną historię o narodzeniu Jezusa - opowiada biblijną historię o mędrkach ze Wschodu - podaje datę uroczystości Objawienia Pańskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje, że modlitwa za zmarłych (Msza Święta, wypominki, modlitwa przy grobie) jest pomocą душom oczekującym w czyśćcu - omawia prawdę wiary o wcieleniu Bożego Syna - wymienia chrześcijańskie tradycje związane ze świętami Bożego Narodzenia - wymienia chrześcijańskie tradycje związane uroczystością Objawienia Pańskiego - podaje tytuły kolęd związanych z uroczystością Objawienia Pańskiego 	<p>wybranej tajemnicy</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia potrzebę modlitwy za zmarłych i troskę o ich groby - wyjaśnia, dlaczego na grobach stawia się krzyże - wyjaśnia, w jaki sposób wyraża gotowość troski o groby bliskich - uzasadnia wartość chrześcijańskich tradycji związanych ze świętami Bożego Narodzenia - wyjaśnia symbolikę tradycji świąt Bożego Narodzenia - uzasadnia, że tradycja pomaga we właściwym przeżywaniu prawd wiary - śpiewa kolędy - uzasadnia, że Bóg daje znaki na naszej drodze do poznania i spotkania Chrystusa - wyjaśnia symbolikę darów złożonych przez mędrków 	<p>roratach</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia swą gotowość uczestniczenia w nabożeństwach różańcowych - uzasadnia, że modlitwa za zmarłych jest przejawem wiary w życie wieczne oraz wyrazem nadziei, która się spełni przy spotkaniu w niebie - uzasadnia swą gotowość pojednania się z drugim człowiekiem, podczas dzielenia się opłatkiem - wskazuje sytuacje, gdy modli się w intencji właściwego odczytywania znaków w swoim życiu - uzasadnia swą gotowość prowadzenia innych do Chrystusa 	<p>domu rodzinnym oraz w spotkanie opłatkowe w klasie</p>
V. Śmierć i chwala Jezusa	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada o pojmaniu Jezusa w ogrodzie Oliwnym (Mt 26,14-16.36.45-50; 27,3-5) - omawia wydarzenia związane ze śmiercią Jezusa na krzyżu (Łk 22,19-20 i J 19,17-18) - omawia wydarzenia związane z Ostatnią Wieczerzą (Mt 26,26-28) - omawia treść 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje cechy wiernego przyjaciela Chrystusa - omawia, dlaczego podczas liturgii Wielkiego Czwartku Najświętszy Sakrament jest przenoszony do ciemnicy - wykazuje, że Msza Święta jest uobecnieniem ofiary krzyżowej Jezusa - przytacza z pamięci słowa przeistoczenia - podaje nazwy naczyń liturgicznych używanych podczas Mszy Świętej 	<ul style="list-style-type: none"> - określa, na czym polegała zdrada Judasza - wyjaśnia symbolikę ciemnicy - wyjaśnia znaczenie ołtarza, krzyża stojącego na ołtarzu i prezbiterium - czynnie angażuje się w przygotowanie i przebieg liturgii Mszy Świętej - wyjaśnia, na czym polega konsekracja naczyń liturgicznych - omawia znaczenie chwil ciszy w liturgii 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje postać Judasza - uzasadnia swą gotowość trwania w przyjaźni z Jezusem - uzasadnia, że Msza Święta jest ofiarą całej wspólnoty Kościoła - wyjaśnia, na czym polega medytacja - układa/interpretuje tekst modlitwy medytacyjnej - przygotowuje scenariusz adoracji przy grobie Jezusa 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje projekt grobu Pańskiego do swojego kościoła - angażuje się w przeprowadzenie adoracji razem z klasą przy grobie Pańskim

	<p>perykopy o złożeniu Jezusa do grobu (Mk 15,42-47)</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiada o wydarzeniach związanych ze zmartwychwstaniem Jezusa (J 20,1-8) - podaje znaczenie słowa „rezurekcja” - podaje, do czego służą chrzcielnica i kropielnica - podaje prawdę, że obraz Jezusa Miłosiernego powstał z polecenia Jezusa danego św. Faustynie - podaje prawdę, że niedziela jest pamiątką zmartwychwstania Chrystusa - podaje godziny Mszy Świętych w swojej parafii - podaje prawdę, że podczas chrztu Jezusa zstąpił na Niego Duch Święty pod postacią gołębic 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia zwyczaje pogrzebowe w czasach Jezusa - omawia liturgię Wigilii Paschalnej - podaje, kiedy podczas liturgii zapala się paschał - wymienia zobowiązania podejmowane podczas chrztu - podaje datę swojego chrztu - wymienia charakterystyczne elementy obrazu Jezusa Miłosiernego - określa, na czym polega Boże miłosierdzie - omawia prawdę, że niedziela jest pierwszym dniem tygodnia - podaje przykłady sposobów spędzania niedzieli w rodzinie - podaje prawdę, że Duch Święty zstąpił na apostołów w Wieczerniku w dniu Pięćdziesiątnicy - wymienia znaki towarzyszące zesłaniu Ducha Świętego na apostołów - podaje prawdę, że w sakramencie bierzmowania Duch Święty umacnia chrześcijan do bycia świadkami Chrystusa 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia swą gotowość zachowania skupienia w kluczowych momentach liturgii - wyjaśnia, że chrześcijanin w obliczu śmierci nie rozpacza, lecz jest pełen nadziei - wyjaśnia znaczenie symboliki grobu Pańskiego - uzasadnia, dlaczego najważniejszym elementem grobu Pańskiego jest monstrancja (z Ciałem Chrystusa) - wyjaśnia znaczenie symboli paschalnych - wyjaśnia znaczenie symbolu zanurzenia w wodzie podczas chrztu świętego - wyjaśnia związek chrztu ze śmiercią i zmartwychwstaniem Chrystusa (na podst.: Rz 6,3-4) - uzasadnia, dlaczego modli się za rodziców i rodziców chrzestnych - wyjaśnia znaczenie wypłynięcia krwi i wody z boku Jezusa (J 19,33-34), - wyjaśnia symbolikę promieni na obrazie - wyjaśnia, że niedziela jest dniem wolnym od pracy, a poświęconym na spotkanie z Bogiem - wyjaśnia treść pierwszego przykazania kościelnego i trzeciego przykazania Bożego - uzasadnia swą gotowość 	<p>(dla swojej klasy)</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, dlaczego światło jest symbolem Chrystusa - uzasadnia swą gotowość uczestnictwa w liturgii Wigilii Paschalnej - wskazuje, w jaki sposób wypełnia zobowiązania wynikające z przyjęcia chrztu - interpretuje podpis „Jezu, ufam Tobie” - wyjaśnia, dlaczego ze czcią i ufnością modli się przed obrazem Jezusa Miłosiernego - uzasadnia, dlaczego świętujemy niedzielę jako pierwszy dzień tygodnia - przygotowuje plan na wspólną niedzielę z rodziną - interpretuje wymowę symboli Ducha Świętego - uzasadnia pragnienie współpracy z Duchem Świętym w rozwoju swojej wiary 	
--	---	---	--	---	--

			<p>systematycznego uczestnictwa we Mszy Świętej</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiada o zapowiedzi zesłania Ducha Świętego (J 14,16-17) - wyjaśnia znaczenie znaków towarzyszących zesłaniu Ducha Świętego 		
<p>VI. Kościół wspólną aż po niebieskie Jeruzalem</p>	<ul style="list-style-type: none"> - omawia perykopę o powierzeniu Piotrowi władzy w Kościele (Mt 16,13-19) - podaje prawdę, że Kościół jest wspólnotą zbawienia o hierarchicznej strukturze władzy - omawia konsekwencje wynikające z sakramentu święceń - wymienia konsekwencje wynikające z przyjęcia ślubów zakonnych - omawia skutki wynikające z sakramentu małżeństwa - wymienia symbole związane z sakramentem małżeństwa - wymienia prawa i obowiązki dzieci wobec rodziców - wymienia zagrożenia 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia stopnie hierarchii w Kościele - podaje imiona i nazwiska biskupów w diecezji oraz kapłanów z parafii - wskazuje biblijne podstawy sakramentu święceń - wskazuje wybrane teksty liturgiczne odnoszące się do sakramentu święceń - wskazuje biblijne podstawy sakramentu małżeństwa - wskazuje wybrane teksty liturgiczne odnoszące się do sakramentu małżeństwa - wymienia prawa i obowiązki rodziców wobec dzieci - wskazuje własne miejsce w rodzinie - wskazuje pozytywne strony szybkiego porozumiewania się z innymi - wymienia zalety kontaktów międzyludzkich bez pomocy mediów - omawia prawdę, że człowiek, oddając cześć Bogu, uświęca się - podaje przykłady wpływu obecności Boga w jego sercu na 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie symboli związanych z władzą w Kościele - wyjaśnia znaczenie imienia Piotr - wyjaśnia znaczenie sakramentu święceń w życiu chrześcijańskim - charakteryzuje, na czym polega życie zakonne - określa, jak często modli się o powołania kapłańskie i zakonne - wyjaśnia znaczenie sakramentu małżeństwa w życiu chrześcijańskim - omawia, kiedy i dlaczego modli się za swoją rodzinę - interpretuje treść IV przykazania Bożego - uzasadnia swą gotowość właściwego odnoszenia się do rodziców - uzasadnia, że może zaoszczędzić czas, korzystając z osiągnięć techniki - uzasadnia, dlaczego należy zachować równowagę między pracą, modlitwą, przebywaniem z innymi, odpoczynkiem 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, że władza w Kościele oznacza służbę wspólnocie wierzących - uzasadnia, dlaczego modli się w intencji papieża i swoich biskupów - uzasadnia, dlaczego stale powierza Bogu w modlitwie znanych mu kapłanów, siostry zakonne i zakonników - charakteryzuje małżeństwo i rodzinę jako wspólnotę - uzasadnia swą gotowość podejmowania obowiązków na rzecz własnej rodziny - uzasadnia, że nakazy i zakazy rodziców wpływają z troski o dziecko - uzasadnia wartość przebaczenia w życiu codziennym - opracowuje osobisty plan dnia z uwzględnieniem pracy, modlitwy, przebywania z innymi, odpoczynku - uzasadnia swą gotowość 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia charyzmat wybranego zgromadzenia zakonnego - uzasadnia, że jest odpowiedzialny za budowanie pokoju we własnym środowisku - relacjonuje swe zaangażowanie w przygotowanie domu rodzinnego do uroczystości Bożego Ciała

	<p>płynące z niewłaściwego korzystania z nowoczesnych środków komunikowania się</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje, w jaki sposób może czynnie i świadomie włączyć się w liturgię Kościoła - wymienia zwyczaje związane z uroczystością Bożego Ciała spotykane w jego regionie - definiuje pojęcie „ojczyzna” - wskazuje polskie symbole narodowe - wskazuje, w jaki sposób może naśladować świętych - podaje, kiedy obchodzona jest uroczystość Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata - podaje prawdę, że niebo jest stanem, w którym człowiek doświadcza kontaktu z Bogiem i z tymi, którzy Boga kochają - podaje definicję opatrności Bożej 	<p>życie codzienne</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje nazwy miejsc związanych z cudami eucharystycznymi - podaje tytuły tradycyjnych pieśni eucharystycznych - wymienia wartości płynące z przynależności do państwa polskiego - podaje przykłady bohaterów, którzy oddali życie z Ojczyznę - wskazuje różnice między sądem ostatecznym a szczegółowym - podaje imiona swoich patronów z chrztu oraz patronów parafii i Polski - wymienia główne wartości, na których zbudowane jest królestwo Boże (prefacja z uroczystości Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata) - wskazuje podobieństwa i różnice między królestwem ziemskim a królestwem niebieskim - omawia dogmat o wniebowzięciu Najświętszej Maryi Panny - wskazuje, w jaki sposób może naśladować Maryję - omawia prawdę, że Bóg w Trójcy Świętej czuwa nad światem - wymienia przykłady Bożej interwencji w życiu konkretnego człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, jakie owoce liturgii realizują się w życiu codziennym - charakteryzuje liturgię jako sposób kontaktowania się z Bogiem - uzasadnia swą gotowość świadomego i czynnego uczestnictwa w niedzielnej Mszy Świętej - wyjaśnia przesłanie procesji Bożego Ciała na ulicach miast i wsi - wyjaśnia znaczenie obrzędów, symboli i znaków używanych podczas procesji Bożego Ciała - uzasadnia, że udział w procesji Bożego Ciała świadczy o przynależności do wspólnoty Kościoła i wspólnoty parafialnej - omawia swój czynny udział w procesji Bożego Ciała - uzasadnia, że służba Bogu jest służbą Ojczyźnie - uzasadnia słuszność walki o dobro Ojczyzny - omawia, w jaki sposób okazuje szacunek wobec symboli narodowych - wyjaśnia, na czym polega „niebo”, „piekło”, „czyścić” - opisuje konsekwencje dobra i zła w perspektywie wieczności - uzasadnia, dlaczego modli się za dusze cierpiące w czyśćcu - interpretuje treść perykopy J 	<p>rozmowy z innymi, dając pierwszeństwo spotkaniom z drugim człowiekiem</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie misji pokojowych - uzasadnia, że każdy jest odpowiedzialny za pokój na świecie - wyjaśnia, kiedy i dlaczego modli się o pokój na świecie - wyjaśnia znaczenie codziennego życia świętych w dążeniu do świętości - uzasadnia, dlaczego w różnych potrzebach zwraca się do swoich patronów - redaguje modlitwę uwielbienia - uzasadnia, dlaczego powierza swoje życie Chrystusowi Królowi - wyjaśnia, na czym polega modlitwa za przyczyną Maryi - uzasadnia, dlaczego modli się za zmarłych z rodziny - uzasadnia, że człowiek najpełniej dostrzega Bożą opatrność z perspektywy czasu - podaje przykłady, kiedy przyjmuje porażki i sukcesy, trudności i radości życia codziennego w postawie zaufania Bożej opatrności 	
--	---	---	--	---	--

			<p>18,33-37a</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia istotę królowania Chrystusa - potrafi zaśpiewać hymn „Chrystus Wodzem” - wyjaśnia, że przez modlitwę i śpiew wielbi Chrystusa Króla - wyjaśnia, na czym polega łączność między Kościołem pielgrzymującym a uwielbionym (świętych obcowanie) - charakteryzuje postać Maryi jako przewodniczki w wierze - powierza się opiece Maryi, odmawiając modlitwę „Pod Twoją obronę” - wyjaśnia symbolikę oka opatrności - wskazuje, że Bóg posługuje się zdarzeniami i ludźmi, czuwając nad swoim stworzeniem 		
<p>VII. Szczególne tajemnice roku (tematy 57-62)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podaje, że błogosławieństwo pokarmów odbywa się w Wielką Sobotę, w dniu oczekiwania na zmartwychwstanie Jezusa - wymienia chrześcijańskie tradycje związane z Wielkanocą - wymienia formy kultu miłosierdzia Bożego 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje prawdę, że śniadanie wielkanocne jest wyrazem nadziei, że wszyscy spotkamy się w niebie na uczcie Chrystusa - wymienia obietnice związane z odmawianiem koronki do miłosierdzia Bożego - podaje, kiedy obchodzimy święto Miłosierdzia Bożego - wymienia różne sposoby oddawania czci Maryi - omawia różne formy nabożeństw majowych - podaje prawdę, że 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia wartość chrześcijańskich tradycji związanych z Wielkanocą - wyjaśnia symbolikę pokarmów błogosławionych w Wielką Sobotę - omawia, w jaki sposób włącza się w przygotowanie śniadania wielkanocnego - opowiada historię powstania „Koronki do miłosierdzia Bożego” - charakteryzuje sanktuarium w Łagiewnikach jako stolicę 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, że zwyczaj dzielenia się jajkiem i składania życzeń jest wyrazem radości z obecności Chrystusa Zmartwychwstałego - uzasadnia swą gotowość uczestnictwa w rezurekcji - relacjonuje, kiedy odmawia „Koronkę do miłosierdzia Bożego” - wyjaśnia treść modlitw zawartych w koronce - wyjaśnia wybrane 	<ul style="list-style-type: none"> - daje świadectwo, jak troszczy się o kapliczki, figury i obrazy poświęcone Matce Bożej

	<ul style="list-style-type: none"> - podaje prawdę, że miłosierdzie jest przymiotem Boga - podaje prawdę, że maj jest miesiącem, w którym szczególną cześć oddaje się Matce Bożej - wymienia pozdrowienia chrześcijańskie - podaje prawdę, że rodzice są darem Boga - wymienia sposoby okazywania miłości swoim rodzicom - wymienia prawa i obowiązki dziecka (Karta Praw Dziecka) 	<p>pozdrowienia chrześcijańskie powstały jako wyraz wiary</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje, co Bóg nam obiecuje za szczerą miłość do matki i ojca - podaje, kiedy obchodzimy Dzień Matki i Dzień Ojca - wskazuje wartość rodzinnego świętowania Dnia Dziecka 	<p>kultu miłosierdzia Bożego</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, w jaki sposób odmawia się „Koronkę do miłosierdzia Bożego” - wyjaśnia, że litania jest modlitwą, w której prosimy o wstawiennictwo Maryi u Jej Syna, Jezusa - śpiewa pieśni ku czci Matki Bożej - uzasadnia, że pozdrowienia chrześcijańskie są wyrazem szacunku wobec pozdrawianej osoby oraz przekonań religijnych - uzasadnia swą gotowość pozdrawiania po chrześcijańsku kapłanów, siostry zakonne, katechetów osób przy pracy - układa modlitwę dziękczynną za dar matki i ojca - charakteryzuje właściwe postępowanie wobec rodziców (rachunek sumienia) - omawia, w jaki sposób wyraża szacunek wobec rodziców - charakteryzuje obowiązki i prawa dziecka w rodzinie, państwie, Kościele - wyjaśnia, w jaki sposób dziękuje Bogu za swoje życie 	<p>wezwania „Litani loretąńskiej”</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia swą gotowość uczestnictwa w nabożeństwach majowych - wyjaśnia znaczenie pozdrowień chrześcijańskich - wskazuje wartość rodzinnego świętowania Dnia Matki oraz Dnia Ojca - wskazuje, kiedy modli się w intencji rodziców - uzasadnia, że dziecko jest osobą mającą swoją godność - przygotowuje program rodzinnego świętowania Dnia Dziecka - wskazuje, kiedy modli się za dzieci na świecie 	
--	--	--	--	---	--

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA Z RELIGII DLA KLASY VII

według podręcznika „Błogosławieni, którzy szukają Jezusa”

zgodnego z programem nauczania „Kim jestem jako człowiek, kim chcę być jako chrześcijanin” nr AZ-3-01/13

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Otwarcie na Bożą miłość	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia, co jest dla niego ważne – podaje prawdę, że Bóg kocha miłością bezwarunkową – wskazuje teksty biblijne mówiące o powszechności grzechu – wskazuje na Jezusa jako Zbawiciela, który wyzwala z niewoli grzechu – wymienia najważniejsze wartości w życiu człowieka – podaje prawdę, że stan duszy człowieka wpływa na jego relacje z otoczeniem – prezentuje treść perykopy o dwunastoletnim Jezusie w świątyni – definiuje modlitwę jako spotkanie i dialog z Bogiem 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady działania kochającego Boga w swoim życiu – interpretuje biblijną perykopę o zwiastowaniu – omawia prawdę, że grzech jest przeszkodą w poznaniu i akceptacji prawdy o sobie i o Bożej miłości – określa, jaki ideał siebie chciałby osiągnąć, który będzie podobał się Panu Bogu – podaje, w jaki sposób zaprasza Jezusa do swego życia – podaje przykłady gubienia i odnajdywania Boga w życiu chrześcijanina – opowiada, w jaki sposób szuka Jezusa, identyfikując się z Maryją lub Józefem 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega miłość bezwarunkowa – uzasadnia, że poszukiwanie Boga oznacza otwarcie się na Jego Miłość (jak Maryja) – interpretuje biblijną perykopę uzdrowieniu paralityka (Mt 9,1-8) – określa, w jaki sposób oddaje Jezusowi swoje grzechy – interpretuje biblijną perykopę o Zacheuszu (Łk 19,1-10) – uzasadnia, że warto poszukiwać Jezusa pomimo swojej grzeszności – wymienia formy i rodzaje modlitw i podaje przykłady – charakteryzuje życie człowieka jako ciągłe poszukiwanie Boga 	<ul style="list-style-type: none"> – formułuje własną modlitwę dziękczynną za miłość okazywaną przez Boga – podaje, w jaki sposób otwiera się na bezwarunkową miłość Boga i ją przyjmuje – uzasadnia, że o własnych siłach człowiek nie jest w stanie wyzwolić się z grzechu i potrzebuje Bożej pomocy – charakteryzuje konsekwencje zaproszenia Jezusa do swego serca (życia) – podaje, w jaki sposób dba o dobre relacje z rodziną i w grupie koleżeńskiej – uzasadnia, dlaczego Boga (Jezusa) trzeba nieustannie szukać 	<ul style="list-style-type: none"> – daje świadectwo, w jaki sposób troszczy się o „sprawy Boże” w swoim życiu

II. Przyjaźń	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcia: czyste serce, pożądlivość - podaje przyczyny konfliktu króla Saula z Dawidem - wylicza cechy prawdziwej przyjaźni - wymienia cechy charakteryzujące przyjacielskie relacje - podaje przykłady dobrych relacji dorastających dzieci z rodzicami - określa, co to jest wolontariat - wymienia rodzaje pracy wolontariatu - definiuje, czym są uzależnienia - wylicza różne formy uzależnień (papierosy, alkohol, narkotyki, zakupy) - określa szkodliwość narkotyków - wymienia pozytywne i negatywne strony kontaktu przez Internet - wskazuje, jak chronić swoją godność i prywatność w sieci - określa, jakiej postawy wobec życia 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje (wymienia) różnice psychiczne między mężczyzną i kobietą - podaje przykłady sytuacji, kiedy przyjaźń jest poddana próbie - określa, w jaki sposób chce budować relacje przyjaźni - podaje przykłady działań (zachowań) budujących wzajemne zaufanie - wyraża szacunek wobec rodziców (opiekunów) - wskazuje sposoby włączenia się w wolontariat w swojej miejscowości lub okolicy - podaje, w jaki sposób szuka grupy, z którą chce pomagać innym - wyraża dezaprobatę wobec wszelkiego rodzaju uzależnień - podaje, w jaki sposób i kto może pomóc ludziom uzależnionym - podaje zasady właściwego korzystania z Internetu - wskazuje pozytywne sposoby rozwiązywania problemów, które spotyka w życiu - wskazuje, gdzie mogą szukać pomocy osoby mające myśli samobójcze 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia prawdę, że człowiek przeżywa swoje życie i wyraża się jako mężczyzna lub kobieta - charakteryzuje życie zniewolone pożądlivością i postawę czystego serca - opowiada historię relacji Dawida z królem Saulem - charakteryzuje przyjaźń Dawida i Jonatana - uzasadnia konieczność okazywania czci rodzicom - uzasadnia, dlaczego warto słuchać rodziców - charakteryzuje owoce zaangażowania się w wolontariat - wyjaśnia, na czym polegają poszczególne uzależnienia - charakteryzuje skutki uzależnienia - podaje, w jaki sposób może wspierać kolegów, którzy mieli kontakt z narkotykami - charakteryzuje różnice między światem wirtualnym a realnym - określa postawę zdrowego dystansu wobec świata wirtualnego - charakteryzuje życie ludzkie jako największy dar otrzymany od Boga - wyjaśnia, że samobójstwo nie jest rozwiązaniem problemu 	<ul style="list-style-type: none"> - właściwie ocenia różne opinie i zachowania dotyczące ludzkiej seksualności prezentowane w reklamach - określa działania, jakie podejmuje w zakresie wychowania siebie do czystości - wyjaśnia, na czym polegają dobre relacje rówieśnicze - określa, jakie działania ukierunkowane na dobro planuje podjąć z wspólnie rówieśnikami - formułuje prawa i obowiązki rodziców wobec dzieci oraz dzieci wobec rodziców - wyjaśnia słowa Jezusa „Więcej szczęścia jest w dawaniu, aniżeli w braniu” - referuje, w jaki sposób uwrażliwia innych na problem narkomanii - argumentuje wartość bezpośrednich relacji osobowych - uzasadnia, dlaczego mamy się troszczyć o własne życie - określa, w jaki sposób szanuje swoje życie i troszczy się o swój rozwój 	<p>nawiązuje przyjacielskie relacje z innymi ludźmi: wolontariuszami i potrzebującymi pomocy i referuje swe działania wobec klasy</p>
-------------------------	---	--	--	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> oczekuje od nas Bóg – podaje prawdę, że problemy są nieodłączną częścią życia człowieka 				
III. Bóg Ojciec	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie wiary – wymienia główne prawdy wiary – definiuje pojęcie „Biblia” – wymienia inne nazwy Biblii – omawia budowę Pisma Świętego (księgi, rozdziały, wersety, wyjaśnienia pod tekstem) – potrafi odszukać wskazany fragment biblijny – podaje, w jakich językach napisano Biblię – podaje definicję modlitwy – wymienia rodzaje modlitw – wymienia najważniejsze fakty z historii zbawienia – określa miejsce Abrahama w historii zbawienia – podaje, że wiara jest darem Boga i 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia prawdę, że u podstaw wiary jest przyjęcie Bożej miłości i odpowiedź na nią – omawia własne sposoby umacniania swej wiary – wymienia autorów Biblii i etapy jej powstawania – określa, co to jest kanon Pisma Świętego – określa, czym jest Tradycja Kościoła – wymienia niektóre gatunki literackie, jakimi posługuje się Biblia – wymienia najbardziej znane tłumaczenia Biblii – podaje przykłady modlących się postaci biblijnych – potrafi wykorzystać Pismo Święte w modlitwie osobistej – określa kolejność najważniejszych wydarzeń z historii zbawienia, zaznaczając je na osi czasu – omawia, że Bóg jest wierny swoim obietnicom i chce stale przebywać w naszym życiu 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia potrzebę coraz lepszego poznawania treści wiary – rozróżnia wiarę naturalną i religijną (nadprzyrodzoną) – wyjaśnia, na czym polega natchnienie Biblii – wyjaśnia, że czytając Biblię, spotyka się z Bogiem – przyporządkowuje gatunki literackie do wybranych fragmentów Pisma Świętego – potrafi rozpoznać przekład Biblii zatwierdzony przez Kościół katolicki – wskazuje w Piśmie Świętym miejsca, gdzie występują poszczególne typy modlitw – charakteryzuje relacje Bóg-człowiek (na przykładzie postaci ze Starego Testamentu oraz współczesnych ludzi) – charakteryzuje postać Abrahama i wyjaśnia, dlaczego nazywamy go „ojcem wierzących” – omawia, w jaki sposób pogłębia swoją wiarę – wyjaśnia sens próby wiary Abrahama 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, że wiara jest wejściem w osobistą relację z Bogiem – charakteryzuje związek między Pismem Świętym a Tradycją – podejmuje samodzielną lekturę Pisma Świętego i dzieli się swym doświadczeniem wobec klasy – uzasadnia konieczność określenia gatunków literackich dla właściwej interpretacji tekstów biblijnych – wyjaśnia, dlaczego tłumaczy się Biblię na języki narodowe – prezentuje, jak modli się tekstami z Pisma Świętego – samodzielnie układa modlitwy i z zaangażowaniem modli się nimi – wyjaśnia, że wiara polega na wyjściu poza granicę tego, co jest dla człowieka logiczne i zrozumiałe – uzasadnia typiczne podobieństwo Izaaka do 	referuje, jakie wskazówki dla własnego życia odkrywa w Piśmie Świętym

	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia jej cechy - podaje, że Izaak był synem Abrahama - omawia tekst biblijny o ofierze Abrahama (Rdz 22,1-19) - omawia okoliczności zmiany imienia Jakuba na Izrael - omawia sytuację Izraelitów w Egipcie i rolę Mojżesza w ich wyjściu z niewoli - wymienia dokonania Jozuego - wskazuje proroka Daniela jako wzór wytrwałości w wierze - wskazuje proroka Eliasza jako obrońcę wiary narodu wybranego w prawdziwego Boga (1 Krl 18,20-40) - wskazuje, co pogłębia wiarę w Boga, a co ją niszczy - wymienia zadania Jeremiasza dane mu przez Boga - wymienia cechy dojrzałej wiary 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia owoce heroicznej wiary Abrahama - podaje przykłady działań Boga, które pomagają człowiekowi przemienić się na lepsze - określa sytuacje współczesnych zniewoleń człowieka - podaje cechy dobrego przewodnika (mentora) - podaje przykłady współczesnych postaci godnych naśladowania - wymienia owoce i trudności trwania w wierze na przykładzie proroka Daniela i św. Piotra - podaje przykłady błędnych wyobrażeń o Bogu - określa praktyki przeciwne wierze w Boga (zabobon, bałwochwalstwo, wróżbiarstwo, magia) - wskazuje, co jest źródłem bałwochwalstwa i czarów - charakteryzuje konsekwencję Jeremiasza w głoszeniu Bożego słowa mimo porażek ze strony narodu - podaje, w jaki sposób dba o rozwój swojej wiary 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje postawę Abrahama wobec Boga w sytuacji próby - wskazuje problemy, które powierza Bogu w ufnej modlitwie - wyjaśnia biblijne znaczenie zmiany imienia - uzasadnia konieczność samodyscypliny i pracy nad sobą - charakteryzuje postawę Mojżesza względem Boga i ludu izraelskiego - uzasadnia potrzebę nadziei i zaufania Bogu w przezwyciężaniu duchowych zniewoleń (złe przyzwyczajenia, nałogi) - charakteryzuje misję Jozuego - uzasadnia potrzebę posiadania doradcy w podejmowaniu dobrych decyzji - opowiada, co pomogło prorokowi Danielowi trwać nieugięcie przy Bogu, - charakteryzuje podobieństwa (różnice) w postawie wiary proroka Daniela, św. Piotra i własnej - charakteryzuje religijność narodu wybranego w czasach Eliasza - uzasadnia, że Bóg jest prawdziwym Bogiem, który działa i wyzwala człowieka 	<p>Jezusa</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia potrzebę Bożej pomocy i błogosławieństwa w chwilach zmagania ze sobą - potrafi odnieść doświadczenie wiary Mojżesza do swoich życiowych planów i oczekiwań - wskazuje, w jaki sposób naśladuje postawę Mojżesza we własnym życiu - wskazuje, w jakich sytuacjach stara się być dobrym przykładem dla innych - uzasadnia potrzebę ciągłego wyjaśniania rodzących się wątpliwości religijnych - referuje, w jaki sposób szuka kompetentnych osób i odpowiedzi na rodzące się w nim pytania - wyjaśnia, na czym polega niebezpieczeństwo praktykowania magii i spirytyzmu - właściwie ocenia rzeczywistość, nazywając zło złem, a dobro dobrem - wyjaśnia, że trudności w wierze są elementem procesu rozwoju wiary i mogą stać się pomocą w pogłębieniu relacji z Bogiem - wyjaśnia proces rozwoju 	
--	--	--	--	---	--

			<ul style="list-style-type: none"> - omawia wątpliwości Jeremiasza wobec powołania go przez Boga (Jer 1,6-7) - opowiada dialog Jeremiasza z Bogiem (Jr 20) - uzasadnia, że człowiek wypowiadając przed Bogiem swoje wątpliwości, nawiązuje z Nim głębszą relację - omawia, w jaki sposób stara się podtrzymywać i pogłębiać bliską relację z Chrystusem 	<p>wiary</p>	
<p>VII. Wydarzenia zbawcze (tematy 56-58)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - określa różnicę między pojęciami święty i błogosławiony, kanonizacja i beatyfikacja - podaje datę świąt Bożego Narodzenia i jej genezę - wskazuje teksty biblijne mówiące o Bożym Narodzeniu - opowiada o pokłonie Mędrców (Mt 2,1-12) - wymienia znaki i osoby, które prowadzą go do Jezusa 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia współczesnych polskich świętych i błogosławionych - wyjaśnia, że świętość osiąga się przez naśladowanie Jezusa (Mk 8,34-35) - wymienia znaki i obrzędy wigilijne - wymienia osoby, dla których może być „gwiazdą” prowadzącą do Jezusa 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje życie wybranego świętego lub błogosławionego w kontekście jego pójścia za Jezusem - zna swojego patrona, patrona parafii i Polski - charakteryzuje chrześcijański wymiar świąt Bożego Narodzenia - wyjaśnia znaczenie znaków i obrzędów wigilijnych - opisuje rolę gwiazdy w dotarciu Mędrców do Betlejem - wyjaśnia znaczenie napisu K+M+B robionego kredą na drzwiach domów (<i>Christus mansionem benedicat</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady sytuacji, gdy stara się żyć duchem Ewangelii na co dzień - omawia, w jaki sposób realizuje powszechne powołanie do świętości w swoim życiu - krytycznie ocenia przejawy komercjalizacji świąt Bożego Narodzenia - określa, w jaki sposób wyraża radość i dziękczynienie Bogu za przyjście Zbawiciela - opowiada o nowej tradycji Orszaków Trzech Króli - uzasadnia, że współczesne Betlejem to każda Msza Święta 	<p>w miarę możliwości angażuje się w przygotowanie Orszaku Trzech Króli i bierze w nim udział</p>
<p>IV. Kościół domowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - definiuje pojęcie Kościoła domowego - wymienia praktyki religijne chrześcijanina - podaje przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje elementy Kościoła domowego możliwe do realizacji we własnej rodzinie - wymienia różnice w pojmowaniu Boga przez 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje rodzinę chrześcijańską jako Kościół domowy - omawia przeszkody, utrudniające religijne wychowanie 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje zadania poszczególnych członków rodziny w realizowaniu idei Kościoła domowego - charakteryzuje rozwój obrazu Boga od dzieciństwa 	<ul style="list-style-type: none"> - referuje, w jaki sposób podejmuje starania, by realizować w swej

	<p>modlitw z wczesnego dzieciństwa oraz teksty, którymi modli się obecnie</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa, że obowiązkiem rodziny jest zapewnienie troskliwej opieki, również duchowej, nad chorymi i starszymi jej członkami - wymienia okresy roku liturgicznego - wymienia święta nakazane przez Kościół i podaje ich daty - podaje, że świętowanie niedzieli jest religijnym obowiązkiem chrześcijanina - wymienia okoliczności rodzinnych spotkań - podaje daty najważniejszych rodzinnych uroczystości (rocznice, imieniny...) - podaje treść i godzinę wspólnego odmawiania Apelu Jasnogórskiego - wymienia modlitwy, których nauczył się 	<p>małe dziecko i gimnazjalistę</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje różnice między wychowaniem religijnym a świeckim - określa wartość i sens cierpienia - wymienia posługi (pielęgnacyjne, medyczne i duchowe) świadczone wobec osób chorych i starszych - wymienia instytucje wspierające rodzinę w wypełnianiu jej obowiązku wobec osób chorych i starszych i wie, jak się z nimi skontaktować - wymienia święta, które nie posiadają stałej daty - uzasadnia przekonanie o potrzebie świętowania dni świątecznych - wymienia elementy chrześcijańskiego świętowania niedzieli - wymienia chrześcijańskie elementy świętowania (Msza Święta, wspólna modlitwa, obecność kapłana, rocznicowa pielgrzymka...) - mówi (śpiewa) z pamięci Apel Jasnogórski - podaje różne określenia modlitwy - wymienia możliwości 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje zmiany w modlitwie młodego człowieka - charakteryzuje sposób życia człowieka o religijnym wychowaniu - uzasadnia obowiązek opieki nad chorymi i starszymi członkami rodziny - układa modlitwę w intencji chorych - charakteryzuje poszczególne okresy liturgiczne w oparciu o KKK - interpretuje schemat roku liturgicznego - przyporządkowuje poszczególnym okresom roku liturgicznego właściwe im obrzędy liturgiczne i paraliturgiczne - uzasadnia przekonanie o potrzebie zachowania tradycji związanych z poszczególnymi okresami roku liturgicznego - na podstawie wybranych tekstów biblijnych wyjaśnia, że niedziela jest dla chrześcijanina dniem świętym - uzasadnia, że robienie zakupów w niedzielę jest naruszeniem Bożego przykazania - uzasadnia potrzebę wspólnego świętowania - układa plan świętowania rodzinnej uroczystości, uwzględniając jej 	<p>do lat młodzieńczych</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia wartość i potrzebę chrześcijańskiego wychowania - potrafi wykonać podstawowe czynności pielęgnacyjne, udzielić pierwszej pomocy, wezwać pogotowie i kapłana - omawia, w jaki sposób troszczy się o sferę duchową osób chorych i starszych w swojej rodzinie - interpretuje wybrane teksty liturgiczne związane z poszczególnymi okresami i świętami - krytycznie ocenia przypadki naruszania prawa do niedzielnego odpoczynku - podaje, w jaki sposób dba o chrześcijański wymiar świętowania niedzieli - w ufnej modlitwie powierza Bogu swoich bliskich, szczególnie w dni, które są dla nich ważne - uzasadnia wartość modlitewnej jedności w godzinie Apelu - podaje, w jaki sposób zachęca bliskich do wspólnego odmawiania Apelu - omawia propozycje zorganizowania wspólnej modlitwy w swojej rodzinie 	<p>rodzinie ideę Kościoła domowego opowiada, jak angażuje się w działalność grup religijnych na terenie swojej parafii oraz zachęca do tego rodziców i rodzeństwo</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktywnie włącza się w przygotowanie uroczystości i okazjonalnych imprez na terenie kościoła (dekoracje, żłóbek, Grób Pański, ołtarze na Boże Ciało, festyny itp.)
--	---	---	--	--	---

	<p>w rodzinie</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady świadczenia o Chrystusie w ramach rodziny - podaje, z jakich okazji ludzie przychodzą do kościoła - wymienia ważne wydarzenia, które przeżywał w kościele 	<p>rodzinnego świadczenia o Chrystusie wobec innych ludzi</p> <ul style="list-style-type: none"> - daje świadectwo uczestnictwa w Mszach Świętych zamawianych przez rodzinę, przyjaciół, sąsiadów, klasę... 	<p>chrześcijański charakter</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia historię cudownego obrazu Matki Bożej Częstochowskiej - wyjaśnia znaczenie jasnogórskiego sanktuarium dla Polaków - potrafi odnaleźć na odbiorniku radiowym stacje transmitujące Apel Jasnogórski - podaje przykłady rodzin, których świętość budowała się na wspólnej modlitwie - na podstawie tekstów biblijnych i nauczania Kościoła uzasadnia konieczność apostolskiego zaangażowania chrześcijańskich rodzin - interpretuje teksty biblijne, mówiące o Kościele jako „domu duchowym” - charakteryzuje rolę Kościoła i znaczenie kościoła materialnego w życiu swojej rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia potrzebę więzi z kościołem parafialnym oraz troski o jego stan materialny i wystrój 	
V. Ojczyzna	<ul style="list-style-type: none"> - określa, czym jest i jak się wyraża patriotyzm - wymienia najważniejsze wydarzenia z historii Polski, z których możemy być dumni - podaje datę chrztu 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady naszych narodowych bohaterów - przedstawia motywy osobiste i polityczne przyjęcia chrztu przez Mieszka I - podaje datę liturgicznej uroczystości św. Wojciecha - prezentuje postawę 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje wartości, dla których Polacy oddawali życie - uzasadnia religijną wartość miłości Ojczyzny - wyjaśnia znaczenie chrztu Polski dla dalszych jej dziejów - uzasadnia doniosłość zjazdu gnieźnieńskiego - charakteryzuje konflikt 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje, w jaki sposób wzmacnia poczucie polskości w codziennym życiu - uzasadnia znaczenie obchodów Tysiąclecia Chrztu Polski i zjazdu w Gnieźnie dla budowania zjednoczonej Europy 	<ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie poszukuje źródeł dla lepszego zrozumienia wydarzeń sprzed tysiąca lat oraz ich

	<p>Mieszka I oraz imię jego żony</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia pierwsze biskupstwa na ziemiach polskich - prezentuje życie i działalność misyjną św. Wojciecha - podaje fakty z życia św. Stanisława i datę jego śmierci - relacjonuje wpływ męczeńskiej śmierci św. Stanisława na późniejsze zjednoczenie kraju - podaje fakty z życia św. Jadwigi Królowej - podaje przykłady nietolerancji religijnej w szesnastowiecznej Europie - wymienia różne wyznania w ówczesnej Polsce - wymienia przyczyny i skutki zawarcia unii w Brześciu w 1516 r. - omawia przyczyny i przebieg powstania machabejskiego, - podaje przykłady męczeństwa za wiarę i Ojczyznę - wymienia bohaterów, którzy uratowali 	<p>patriotyzmu i szacunku dla historii ojczyzny</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje datę liturgicznego wspomnienia św. Stanisława - omawia, w jaki sposób stara się naśladować męstwo i bezkompromisowość św. Stanisława w walce ze złem - wymienia zasługi św. Jadwigi dla chrześcijaństwa - podaje datę jej wspomnienia liturgicznego - podaje, w jaki sposób wyraża troskę o rozwój swojej wiary - wymienia dokumenty dotyczące tolerancji religijnej w Polsce - wyraża szacunek względem ludzi innych wyznań - przejawia postawę tolerancji wobec wyznawców innej wiary - podaje główne fakty z życia św. Andrzeja Boboli - wymienia przyczyny prześladowania Kościoła unickiego - podaje fakty z działalności Kościoła w czasach niewoli narodowej - wymienia nazwiska księży zaangażowanych w walki narodo-wyzwoleńcze oraz w działalność 	<p>między biskupem Stanisławem a królem Bolesławem Śmiałym</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia rozbieżności w historycznych ocenach tego konfliktu - charakteryzuje rolę królowej Jadwigi w krzewieniu wiary chrześcijańskiej - ukazuje wartość tolerancji religijnej - wyjaśnia, dlaczego Polskę w XVI-XVIII w. nazywano „azyłem heretyków” - opisuje przejawy tolerancji religijnej w Polsce na przestrzeni wieków - charakteryzuje podobieństwa i różnice między Kościołem rzymskokatolickim a greckokatolickim - określa stosunek duchowieństwa polskiego do walk narodo-wyzwoleńczych - charakteryzuje działalność społeczno-kulturalną Kościoła w czasach niewoli narodowej - charakteryzuje postawę kard. Wyszyńskiego wobec Ojczyzny - opisuje przykłady obecności Kościoła w dziejach narodu polskiego - charakteryzuje zasługi bł. Jana Pawła II i ks. Jerzego Popiełuszki wobec Ojczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, dlaczego św. Stanisław należy do głównych patronów Polski - podaje przykłady sytuacji, w których staje w obronie pokrzywdzonych - podaje, w jaki sposób wyraża odpowiedzialność za szerzenie wiary - charakteryzuje działania głównych postaci szerzących ideę tolerancji - określa, w jaki sposób angażuje się w poznawanie i pogłębianie swojej wiary - opisuje prześladowanie unitów na przestrzeni wieków (akcje rusyfikacyjne, dekrety carskie z 1839 r. i 1874 r., więzienie kapłanów, przymus do przechodzenia na prawosławie) - podaje, w jaki sposób troszczy się o jedność w swoim środowisku - układa modlitwę, w której dziękuje Bogu za dar wolności i przynależność do Kościoła - uzasadnia wartość męczeństwa za wiarę - wyjaśnia, dlaczego bohaterowie mogą uratować naród i jego wiarę - uzasadnia, że chrześcijanin w każdym czasie jest 	<p>znaczenia dla współczesności i referuje owoce swych poszukiwań</p> <ul style="list-style-type: none"> - włącza się w przygotowanie religijnej oprawy ważnych wydarzeń rodzinnych, szkolnych, patriotycznych - podaje, w jaki sposób angażuje się w szerzenie kultu polskich świętych
--	--	---	--	---	---

	<p>Polskę i jej wiarę</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje fakty i wydarzenia potwierdzające obecność Kościoła w życiu narodu - wymienia najważniejsze fakty z życia bł. Jana Pawła II i ks. Jerzego Popiełuszki, - wymienia chrześcijańskie tradycje dotyczące życia rodzinnego i społeczno-narodowego 	<p>społeczno-kulturalną</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyraża szacunek wobec tych, którzy poświęcili życie, abyśmy mogli żyć w wolnym kraju - wyraża szacunek dla ludzi walczących w obronie swej wiary i ojczyzny - określa rolę, jaką Kościół odegrał w najnowszych dziejach Polski - wyraża szacunek dla ofiary z życia złożonej za Chrystusa i rodaków - określa formy kultu bł. Jana Pawła II i ks. Jerzego Popiełuszki - podaje, w jaki sposób korzysta z ich orędwnictwa u Boga i stara się naśladować ich cnoty - podaje przykłady pielęgnowania chrześcijańskich tradycji przez Polaków w różnych okolicznościach dziejowych - omawia znaczenie zwyczajów, obrzędów 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje wartość kultu polskich świętych dla kształtowania osobistych i narodowych postaw Polaków - uzasadnia, że przywiązanie do chrześcijańskich tradycji pozwoliło Polakom przetrwać najtrudniejsze doświadczenia dziejowe 	<p>wezwany do dawania świadectwa</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia potrzebę duchowej więzi ze świętymi - podaje, w jaki sposób dba o zachowanie w swojej rodzinie i klasie chrześcijańskich tradycji 	
VI. Moja codzienność	<ul style="list-style-type: none"> - definiuje pojęcie uczciwości - podaje, że uczciwość jest warunkiem spokojnego sumienia - definiuje pojęcia: 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia, co można stracić przez nieuczciwość - kieruje się uczciwością w relacjach z innymi - podaje przykłady sytuacji, w których trzeba bronić 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, że człowiek uczciwy cieszy się dobrą opinią i budzi zaufanie u innych - wskazuje okoliczności, gdzie ceniona jest uczciwość - uzasadnia, dlaczego warto 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, dlaczego człowiek uczciwy zasługuje na szacunek - analizuje wpływ nieuczciwości na życie religijne człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje sytuacje, w których stara się pokojowo rozwiązywać

	<p>obmowa, oszczerstwo, krzywoprzysięstwo, wiarołomstwo</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa, czym są uczucia - wymienia najważniejsze uczucia - podaje przykłady sytuacji, w których należy wypowiedzieć słowa krytyki - podaje przykłady autorytetów związanych z pełnieniem jakiejś funkcji czy roli społecznej - wymienia przyczyny konfliktów i sposoby zapobiegania im na podstawie Jk 3,13-18 - wymienia najczęstsze przyczyny konfliktów występujących w środowisku szkolnym i rodzinnym - określa istotę prawdziwej wolności - definiuje pojęcia: tolerancja, akceptacja, miłość chrześcijańska - podaje treść Bożych 	<p>prawdy i o nią walczyć, oraz ludzi, którzy zapłacili za taką postawę cenę wolności, a nawet życia</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa, w jaki sposób stara się poznać świat własnych uczuć oraz jak pracuje nad ich rozwojem - określa, czym różni się krytyka od krytykanctwa - wymienia uznawane przez siebie autorytety - wskazuje, dla kogo (i w jakich dziedzinach) sam może być autorytetem - podaje przykłady pozytywnego rozwiązywania konfliktów - podaje przykłady nadużywania wolności - podaje przykłady zwyciężania zła dobrem w codziennym życiu - wymienia najczęstsze problemy młodych ludzi związane z przeżywaniem własnej seksualności - wymienia cechy prawidłowego i nieprawidłowego wypoczynku 	<p>być uczciwym</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje relacje międzyludzkie (w rodzinie, szkole, grupie koleżeńskiej) oparte na prawdzie - uzasadnia religijną i społeczną wartość mówienia prawdy i dotrzymywania danego słowa - charakteryzuje zmienność nastroju i uczuć jako prawidłowość związaną z wiekiem dojrzewania - uzasadnia potrzebę uświadamiania sobie i rozpoznawania przeżywanych aktualnie uczuć - uzasadnia potrzebę krytycznych wypowiedzi - charakteryzuje sposób wyrażania krytycznych uwag - uzasadnia konieczność uznawania określonych autorytetów - charakteryzuje powody krytyki i odrzucania autorytetów - wyjaśnia, na czym polega umiejętność słuchania innych - uzasadnia, że do właściwego korzystania z wolności potrzebna jest odpowiedzialność - wyjaśnia, czym samowola różni się od wolności - omawia granice tolerancji w świetle Chrystusowej nauki o 	<ul style="list-style-type: none"> - analizuje wpływ krzywoprzysięstwa i wiarołomstwa na życie religijne człowieka - uzasadnia przekonanie, że Bóg jest po stronie tych, którzy mówią prawdę i nią żyją - wyjaśnia, w jaki sposób przeżywane emocje mogą wpływać na nasze relacje i podejmowane przez nas decyzje - wskazuje sposoby radzenia sobie z problemem zmienności uczuć, by nie utrudniały one relacji z innymi ludźmi - zwracając innym uwagę, czyni to taktownie, z zachowaniem szacunku dla rozmówcy - z uwagą wysłuchuje i przyjmuje od innych słowa krytyki - formułuje kryteria uznania kogoś za autorytet - podaje, w jaki sposób stara się być autorytetem dla innych - podaje przykłady sytuacji, gdy odpowiedzialnie korzysta z wolności - dokonuje krytycznej oceny źle rozumianej tolerancji (akceptowanie zła, hołdowanie ludzkiej słabości 	<p>ć konflikty rodzinne i koleżeńskie</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiada, w jaki sposób inspiruje rodzinę i kolegów do efektywnego zagospodarowania wolnych chwil
--	---	---	--	---	---

	<p>przykazań odnoszących się do sfery seksualnej człowieka</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia możliwości zagospodarowania wolnego czasu 		<p>zgorzeniu i wezwań do miłości również nieprzyjaciół</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady sytuacji, gdy sprzeciwia się nietolerancji oraz tolerancji źle rozumianej - uzasadnia potrzebę panowania umysłu i woli nad budzącymi się uczuciami i zmysłami, - wyjaśnia, że nie wszystko, co przyjemne, jest dobre - wyjaśnia znaczenie czasu wolnego i dobrej jego organizacji dla ludzkiego rozwoju 	<p>czy skłonnościom do złego)</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, że wymagania chrześcijańskiej etyki seksualnej mają na celu prawidłowy rozwój człowieka, szczególnie w sferze emocjonalnej i duchowej - określa, w jaki sposób podejmuje pracę nad sobą w dziedzinie opanowania pożytkowości i kontroli swoich pragnień - podaje, w jaki sposób dba o dobrą organizację czasu wolnego w ciągu dnia 	
<p>VII. Wydarzenia zbawcze (tematy 59-61)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - omawia, co to jest pokusa - podaje kryteria ważności sakramentu pokuty i pojednania oraz akty penitenta - określa, na czym polegał grzech pierworodny i wymienia jego skutki - definiuje pojęcie ewangelizacja 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia okresy i dni pokuty w ciągu roku liturgicznego i omawia sposoby ich przeżywania - wymienia znaki i symbole liturgii paschalnej - wyjaśnia, że przez mękę, śmierć i zmartwychwstanie Pan Jezus pokonał grzech, szatana i śmierć - określa istotę nowej ewangelizacji jako pogłębienie i umocnienie osobowej relacji z Jezusem - podaje prawdę, że pierwszym „odbiorcą” nowej ewangelizacji jest rodzina 	<ul style="list-style-type: none"> - interpretuje perykopę o kuszeniu Pana Jezusa (Łk 4,1-13) - wyjaśnia, na czym polega właściwie przeprowadzony rachunek sumienia według kryteriów jakościowych i ilościowych - wyjaśnia, na czym polega dobre przygotowanie do spowiedzi - określa, w jaki sposób wynagradza za swoje grzechy Bogu i bliźniemu - uzasadnia, że przez swoje zmartwychwstanie Chrystus pokonał grzech pierworodny, ale w naszym życiu pozostały jego skutki - charakteryzuje skutki grzechu 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje, w jaki sposób przygotowuje się do spowiedzi rekolekcyjnej - wyjaśnia, na czym polega post ścisły oraz kiedy i kogo obowiązuje - wyjaśnia znaczenie znaków i symboli liturgii paschalnej - omawia chrześcijańskie świętowanie Wielkanocy - określa, w jaki sposób wyraża wiarę w zmartwychwstanie Chrystusa - wyjaśnia, dlaczego odpowiedzialni za ewangelizację są wszyscy członkowie rodziny, a szczególnie rodzice - podaje przykłady 	

			<p>pierworodnego w swoim życiu</p> <ul style="list-style-type: none">– wyjaśnia, że od czasów Pięćdziesiątnicy Duch Święty umacnia Kościół w dziele ewangelizacji– omawia sposoby ewangelizacji w rodzinie (wspólna modlitwa, rozważanie Bożego słowa, rozmowa na temat związku życia z wiarą, udział rodziny w praktykach religijnych)	<p>okoliczności, gdy rozmawia o sprawach wiary w swojej rodzinie</p>	
--	--	--	--	--	--